

Pages: 1-20 / Research Paper / Received: 06 August 2021 / Revised: 26 November 2021 / Accepted: 27 December 2021

Journal Homepage: https://jsst.ias.ir

Free Vibration Analysis of Grid Stiffened Doubly Curved Composite Shells Using a Refined Higher Order Theory

Reza Kohandani¹, Ali Davar^{2*}⁽⁰⁾, Mohsen Heydari Beni³, Jafar Eskandari Jam⁴ and Majid Eskandari Shahraki⁵

1. M.Sc. Student, Faculty of Materials and Manufacturing Technologies, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran

2. Assistant professor, Faculty of Materials and Manufacturing Technologies, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran

3. Ph.D. Student, Faculty of Materials and Manufacturing Technologies, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran

4. Professor, Faculty of Materials and Manufacturing Technologies, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran

5. Ph.D. Student, Faculty of Engineering, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

*Corresponding Author's E-mail: dvar78@gmail.com

Abstract

In this research the free vibration analysis of simply supported grid stiffened doubly curved shells by using a refined higher order theory is presented. The advantage of the present theory in comparison with other higher order theories is investigation of the effects of trapezoidal shape factor in the stress resultants in order to obtain more accurate frequency results. The governing equations of motion and boundary conditions are obtained using Hamilton's principle and solved by using the Galerkin method. In the case of grid stiffened shells, a distribution function is introduced for describing the physical discontinuity between the ribs and the bays. The results are validated by making comparison to those existed in the literature or those obtained using the present numerical simulation in ABAQUS/Standard solver. In most cases, validations illustrated excellent agreement between the results. Finally, the effects of geometrical properties, material property and layup on the frequency responses of the shell are discussed.

Keywords: Free vibration, Doubly curved shells, Composite, Grid stiffened structure, Higher order shell theory, Trapezoidal shape factor

© 2022 by the authors. Published by Aerospace Research Institute. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

How to cite this article:

R. Kohandani, A. Davar, M. Heydari Beni, J. Eskandari Jam and M. Eskandari Shahraki, "Free Vibration Analysis of Grid Stiffened Doubly Curved Composite Shells Using a Refined Higher Order Theory," *Journal of Space Science and Technology*, Vol. 15, No. 1, pp. 1-20, 2022 (in Persian), <u>https://doi.org/10.30699/jsst.2022.1363</u>.

ص. ص. ۲۰- ۱ / مقاله علمی- پژوهشی / دریافت: ۱۵/۵۰/۱۴۰۰ / بازنگری: ۰۵/۹۰/۱۴۰۰ / پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۶

Journal Homepage: https://jsst.ias.ir

تحلیل ارتعاشات آزاد پوستههای مشبک کامپوزیتی دو

انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

رضا کهندانی'، علی داور ۲* 🖗 محسن حیدری بنی"، جعفر اسکندری جم^۴، مجید اسکندری شهر کی^۵

۱، ۲، ۳ و ۴- مجتمع دانشگاهی مواد و فناوریهای ساخت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران ۵- دانشکدهٔ مهندسی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران *ایمیل نویسنده مخاطب: davar78@gmail.com

چکيده

در این مقاله به تحلیل ارتعاشات آزاد پوستههای مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای اصلاحشده، تحت شرایط تکیه گاهی ساده پرداخته شده است. مزیت تئوری حاضر نسبت به دیگر تئوریهای مرتبه بالا، احتساب اثر عبارت ضریب شکل ذوزنقهای مقطع پوسته در روابط میدان جابه جایی و کرنش است که سبب افزایش دقت تنایج می گردد. معادلات تعادل و شرایط مرزی حاکم بر مسئله به کمک اصل هامیلتون استخراج شده و به کمک روش گالرکین حل می شود. در پوستههای مشبک، توزیع ناپیوسته سفتی و جرم پوسته در ریبهای تقویت کننده و مواد پرکننده فضای بین ریبها به کمک تابع توزیع مناسب بیان شده است. اعتبارسنجی این پژوهش، با نتایج تحقیقات سایر محققین یا نتایج حل عددی به دستآمده به کمک نرمافزار آباکوس صورت گرفته است، در اکثر موارد، انطباق عالی بین نتایج تئوری حاضر و نتایج منابع دیگر حاصل شده است. داعتبارسنجی این پژوهش، با نتایج تحقیقات سایر محققین یا نتایج حل عددی به دستآمده به کمک نرمافزار آباکوس صورت گرفته است، در اکثر موارد، انطباق عالی بین نتایج تئوری حاضر و نتایج منابع دیگر حاصل شده است. درنهایت، مطالعه پارامتری صورت پذیونته است که در آن اثر تغییر در پارامترهای مختلف هندسی، جنس ماده و نوع لایه چینی در پوستههای ایزوتروپیک و کامپوزیتی موردبررسی واقع شده است.

واژههای کلیدی: ارتعاشات آزاد، پوستههای دو انحنایی، کامپوزیت، سازه مشبک، تئوری مرتبه بالای پوسته، عبارت شکل ذوزنقهای مقطع پوسته

γ_0	اثر ترم ذوزنقهای	علائم و اختصارات			
k	شماره لايه چندلايه				
θ	زاويه چرخش الياف	R_y, R_x, r_y, r_x	شعاعهای متوسط پوسته دو انحنایی		
$\bar{\sigma}$	منتجههای تنش	h	ضخامت پوسته		
Ē	مؤلفههای کرنش	a, b	طول و عرض پوسته		
K ₀	ضريب تصحيح برشي	\mathcal{V}_{\circ} ʻ u_{\circ}	متغیرهای جابهجاییهای درون صفحه		
D	ماتریس سفتی	W°	متغیر جابهجایی خارج از صفحه		
U	انرژی کرنشی	$ heta_y$, $ heta_x$	چرخشهای خط عمود بر سطح میانی		
K	انرژی جنبشی	FSDT	تئوري مرتبه اول تغيير شكل برشي		
W	کار ناشی از نیروهای خارجی	HOST	تئوري مرتبه بالاي تغيير شكل برشي		
L _{ij}	عملگر دیفرانسیلی				
$Q_{ij}(x,y)$	سفتی کل		. دانشجوی کارشناسی ارشد		
Q_{ij}^{rib}	سفتی ریبها		۲. استادیار		
Q_{ij}^{bay}	سفتى مواد پركننده		۳. دانشجوی دکتری ۱۰ داد		
HP(x,y)	تابع توزيع		۲. استاد ۵. دانشجوی دکتری		

COPYRIGHTS

© 2022 by the authors. Published by Aerospace Research Institute. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of <u>the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)</u>.

تحلیل ارتعاشات آزاد پوسته های مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

$Q^{oldsymbol{\phi}}_{ij}$	سفتی ریبهای در جهت f
HP^{ϕ}	تابع توزیع ریبهای در جهت f
Е	مدول یانگ
G	مدول برشی
ν	ضريب پواسون
RHOST12, HOST12	تئوری ارائه شده در پژوهش حاضر
PSDT	تئوری مرجع [۱۹]
u(x,y,z,t)	مؤلفه جابهجایی در جهت X
v(x,y,z,t)	مؤلفه جابهجایی در جهت y
w(x,y,z,t)	مؤلفه جابهجایی در جهت Z
m_x , n_y	تعداد خانههای مشبک

مقدمه

با پیشرفت علم مواد و فناوری تولید، مواد کامپوزیتی بهسرعت توسعه یافتند و به سبب ویژگیهای بدیع خود نظیر استحکام و سفتی ویژه، ضد خوردگی و دارا بودن قابلیت طراحی و غیره در بسیاری مواد میتواند جایگزین مناسبی برای مواد مرسوم نظیر فولاد و بتن باشد. در بین این مواد، سازههای کامپوزیتی با تقویت کنندههای مشبک به جهت کارایی بالای سازهای و هزینه پایین، مورد مطالعه بسیاری از پژوهشگران واقع شدند و از قرن نوزدهم میلادی به بعد، استفاده از سازههای مشبک باهدف افزایش استحکام در مهندسی گسترش یافت. ازجمله کاربردهای این سازهها استفاده در هواپیماها، پوسته کشتیها، خودروها، سکوهای نفتی، پلها، ادوات نظامی و غیره است.

مطالعه پیرامون رفتار استاتیکی، دینامیکی و پایداری سازههای کامپوزیتی تحت بارگذاریهای مختلف با توجه به موارد کاربرد وسیع آنها، از اهمیت بالایی برخوردار است. بهویژه تحلیل ارتعاشی اینگونه سازهها بهمنظور جلوگیری از تخریب ناشی از پدیده تشدید و همچنین شناسایی فرکانسهای طبیعی و شکل مودهای مختلف در سازه ضروری به نظر میرسد. در همین راستا بررسی ارتعاشات آزاد پوستهها توسط بسیاری از پژوهشگران موردتوجه قرار گرفته است و بدین منظور از روشهای تحلیلی، عددی و تجربی متعددی بهره گرفته شده است. در بین روشهای تحلیلی، تئوریهای مرتبه بالا برای تحلیل پوستههای ضخیم و ازجمله پوستههای کامپوزیتی مورد استفاده بوده و نتایج دقیقتری نسبت به دیگر تئوریها در این نوع سازهها بهدست آمده است. در انواع مشبک پوستههای کامپوزیتی پیشرفته، به سبب ماهیت هندسی آنها، پیچیدگی تحلیل بیشتر از پوستههای کامپوزیتی معمولی است. همچنین پوستههای

عمومی تر دارند که با استفاده از نتایج تحلیل آن ها و بهره گیری از فرمولاسیون استخراج شده، می توان به تحلیل هندسه های تک انحنایی نیز پرداخت.

امیدواران^۶ در سالهای ۱۹۷۱ و ۱۹۷۳ روش حلی را برای تعیین فرکانسهای پایای ارتعاشات یک ورق با تقویت کننده مشبک و تحت شرایط تکیهگاهی ساده را ارائه داده است. او خواص مشبک را در جهتهای عمود بر هم متفاوت در نظر گرفت و از رویکرد ماکرومکانیک برای رسیدن به نتیجه بهره برده است [۱، ۲].

خاره^۷و همکاران، در سال ۲۰۰۵، با استفاده از دو تئوری مرتبه بالای تغییر شکل برشی، به تحلیل ترمومکانیکی و ارتعاشات آزاد پوستههای ضخیم دو انحنایی ساندویچی با لایهچینی متقاطع، تحت شرایط تکیهگاهی ساده پرداختهاند. یکی از این تئوریها هم اثر تنشها و کرنشهای برشی عرضی و هم اثر تنشها و کرنشهای عمودی را در نظر می گرفت، در حالی که تئوری دیگر تنها اثر تغییر شکل برشی عرض را محاسبه می کرد. نتایج تحلیل، با حلهای دقیق الاستیسیته سهبعدی و حلهای فرم بسته ارائه شده در مقاله، مقایسه شده و حاکی از نزدیک بودن نتایج حاصله به پاسخهای دقیق بوده است [۳].

در سال ۲۰۰۶، تورانی و لاکیس^۸به بررسی نیمه تحلیلی پاسخ دینامیکی پوسته استوانهای کامپوزیتی چندلایه و نامتقارن پرداختند. در این تحقیق، اثرات تغییر شکل برشی و اینرسی چرخشی لحاظ گردیده است. روش مورد استفاده، ترکیبی از روش اجزای محدود هیبریدی و تئوری پوسته همراه با کرنشهای برشی عرضی است. نتایج حاصله با دیگر نتایج موجود تطابق خوبی داشت [۴].

کاندو و هان^۴ در سال ۲۰۰۹، به بررسی مشخصههای ارتعاشی پیش کمانش و پس کمانش پوستههای دو انحنایی کامپوزیتی پرداختهاند. به سبب تغییر در شرایط محیطی، تنشهای حرارتی – رطوبتی پس ماند، ممکن است باعث ایجاد کمانش و ناپایداری دینامیکی در این سازهها شوند. در این تحلیل از روش اجزای محدود استفاده شده است و نتایج عددی مثالهای غیرخطی و فرکانسهای اصلی همراه با شکل خمش ها و شکل مودها ارائه و بحث شده است. نتایج آنها نشان داد که با کاهش ضخامت، نقطه اوج کمانش کاهش می یابد، فرکانس اصلی در پیش کمانش کاهش و در پس کمانش افزایش می یابد و آثر بارگذاری حرارتی، پدیده تغییر جهت در انحناء برای پانلهای اثر بارگذاری مشاهده می گردد. رفتار خمشی غیرخطی هندسی، مشخصههای ارتعاشی را در محیطهای حرارتی – رطوبتی تحت تأثیر قرار می دهد [۵].

^{6.} Onid'Varan

^{7.} Khare

^{8.} Toorani& Lakis

^{9.} Kundu & Han

چرفی و همات ^۱در ۲۰۱۰، ارتعاشات غیرخطی پوستههای کمعمق با شکل قالب بیضوی و با دو انحناء که از مواد با خواص تدریجی هدفمند ساخته شده باشند را با نسخه پی^۱از روش اجزاء محدود و معطوف به روش ترکیبی موردبررسی قرار دادهاند. در فیرخطیهای هندسی به کار رفته است. برای استخراج معادلات غیرخطیهای هندسی به کار رفته است. برای استخراج معادلات معادلات برآیند غیرخطی، با تکرار و از روش حالت خطی به دست آمده و مطالعه بر همگرایی جواب و مناسب بودن آن انجام گرفته است. در ضمن اثر نمایی کسر حجمی و نسبت ضخامت بر فرکانسهای خطی و غیرخطی، مورد بحث واقع شده و نشان از تأثیر این پارامترها بر رفتار سختشدن دارد [۶].

صیاد در سال ۲۰۱۰ به تحلیل اثر برش بین لایهای شبکه بر روی کمانش موضعی استوانه مشبک کامپوزیتی پلیمری تحت بارمحوری فشاری یکنواخت پرداخت [۷].

مانتاری و سوارس^{۱۲}در سال ۲۰۱۲، یک تئوری تعمیم یافته پنج درجه آزادی مرتبه بالای تغییر شکل برشی را بهمنظور تحلیل مطالعه ارتعاشات آزاد و خمش پوستهها و ورقها ارائه کردند که ممکن است برای ایجاد تئوریهای مرتبه بالای دیگر از آن استفاده شود. معادلات حاکم و شرایط مرزی فرمولاسیون تعمیم یافته با استفاده از اصل کار مجازی بهدست آمده است و برای حل از روش ناویر استفاده شده است. نتایج حاصل از این تئوری با نتایج تئوری سه بعدی الاستیسیته مقایسه شده است و دقت بیشتری را نسبت به دیگر تئوریهای از این دست، نشان داده است [۸].

عدالت^۳و همکاران در سال ۲۰۱۳ به تحلیل ارتعاشات آزاد و پاسخهای دینامیکی پوسته تقویتشده با انحناهای سهمیگون پرداختند. آنها برای این کار از روش انرژی برای تعیین پارامترهای ارتوتروپیک معادل پوسته استفاده کردهاند [۹].

در سال ۲۰۲۰ زارعی و همکارانش خصوصیات ارتعاش آزاد پوستههای مخروطی کامپوزیت تقویت شده با گرید را مورد مطالعه قرار دادند. همچنین تأثیر پارامترهای هندسی پوسته و تغییرات زاویه ریبهای متقاطع بر فرکانسهای طبیعی مورد بحث و بررسی قرار گرفت [۲۰].

در سال ۲۰۲۱ لیو و همکارانش یک روش اجزا محدود جدید بر اساس نظریه میندلین برای پوستههای کامپوزیت چند لایه با دو منحنی ارائه کردند و نتایج عددی خمش خطی استاتیکی، ارتعاش پویا و خمش غیرخطی صفحه تخت، پوسته استوانهای و پوسته

- 10. Chorfi & Houmat
- P version
 Mantari& Soares
- 12. Ivialitation Soare
- 13. Edalata

چندلایه با دو منحنی با نتایج موجود در مقالات و شبیهسازی در نرمافزار ABAQUS مقایسه شد [۲۱].

هدف از این مقاله، به کارگیری مدلی تعمیم یافته برای سازههای مشبک مختلف متقارن، بدون استفاده از یک مدل معادل است. در تحلیل تئوری، یک تابع توزیع^۲ تعریف می شود که تمام حالات فیزیکی پوسته مشبک را به طور دقیق توصیف می کند. سپس با در نظرگیری مفروضات اصلی تئوری کلاسیک صفحات^۱ و معادلات پوستهها، معادلات اصلی پوسته مشبک به دست می آید.

حل مسئله ار تعاشات پوستههای دو انحنایی کامپوزیتی و مشبک

برخی از محققان با استفاده از تئوری الاستیسیته سهبعدی به تحلیل پوستههای کامپوزیتی پرداختهاند؛ اما استفاده از تئوری فوق برای پوسته ارتوتروپیک حجم محاسبات زیادی داشته و تحلیل مسئله بسیار پیچیده میشود. به همین دلیل تاکنون اکثر محققان با بهره گیری از تئوریهای مرتبه بالای دوبعدی، پوستهها را مورد تحلیل و بررسی قرار دادهاند.

کتو در سال ۱۹۹۹ نشان داد که میدان جابهجایی تئوری تغییر شکل برشی مرتبه اول، با در نظرگرفتن ترم ذوزنقهای و محاسبه منتجههای تنش با انتگرالگیری به روش دقیق، حتی در مورد پوستههای ضخیم، دقت بسیار خوبی در تحلیل دینامیکی دارد. او همچنین نشان داد که این تئوری مرتبه اول در مقایسه با تئوری تغییر شکل برشی مرتبه بالای ردی که این ترم را در محاسبات خود لحاظ نکرده است، به نتایج تحلیل ارتعاشات آزاد بهدست آمده با استفاده از تئوری الاستیسیته سهبعدی بیمارادی برای پوستههای ضخیم نزدیکتر است [۲۲].

در شکل (۱)، گسترده المان مقطع پوسته نشان داده شده است و همان طورکه مشاهده می شود با درنظر گرفتن ضریب شکل ذوزنقه ای، شکل مستطیل گسترده به صورت ذوزنقه درنظر گرفته می شود که به واقعیت نزدیک تر بوده و به همین دلیل دقت پاسخها را بالا می برد.

شکل ۱ – المان مقطع پوسته گسترده شده و در نظر گرفتن شکل واقعی ذوزنقه بهجای شکل مستطیل

^{14.} Detribution function

^{15.} Cassical Laminated Plate theory

تحلیل ارتعاشات آزاد پوسته های مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

در این بخش از پژوهش، با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته که در آن اثر ترم ذوزنقهای (2/R + 1) در نظر گرفته شده است، بر پایه اصل هامیلتون به استخراج معادلات حاکم و سپس به کمک روش گالرکین به حل آن پرداخته شده است. در مورد پوستههای مشبک نیز با استفاده از یک تابع پلهای بهمنظور بیان چگونگی وضعیت فیزیکی سازه، پس از استخراج معادلات و حل آن، ماتریس جرم و سفتی تعیین شدهاند.

تعيين مؤلفههاي جابهجايي

شکل (۲) یک پوسته دو انحنایی را با شعاعهای متوسط $R_x ext{ eyg} R_x$ ضخامت h و ابعاد $a \times b$ را به همراه مختصات مرجع در دستگاه مختصات دو انحنایی (x,y,z) نشان میدهد.

شکل ۲- پوستهٔ دو انحنایی (برگرفته از [۱۰])

در این بخش بسط سری تیلور برای توسعه یک فرمولاسیون دوبعدی از یک مسئله الاستیسیته سهبعدی مورد استفاده واقع شده است. روابط زیر با بسط مؤلفههای جابهجایی (u(x,y,z,t) است. روابط زیر با بسط مؤلفههای جابهجایی (x,y,z,t) (x,y,z,t) و (x,y,z,t) به ترتیب در سه جهت x، y و z در هر نقطه از فضای چندلایه برحسب مختصه ضخامت (z) بهدست آمدهاند [۱۲، ۱۲].

$$\begin{aligned} & (x, y, z, t) = (1 + \gamma_0 z/r_x) u_0(x, y, t) + \\ & z \theta_x(x, y, t) + z^2 u_0^*(x, y, t) + z^3 \theta_x^*(x, y, t) \\ & v(x, y, z, t) = (1 + \gamma_0 z/r_y) v_0(x, y, t) + \\ & z \theta_y(x, y, t) + u z^2 v_0^*(x, y, t) + z^3 \theta_y^*(x, y, t) \\ & w(x, y, z, t) = w_0(x, y, t) + z \theta_z(x, y, t) \\ & + z^2 w_0^*(x, y, t) + z^3 \theta_z^*(x, y, t) \end{aligned}$$

 u_{\circ} و v_{\circ} متغیرها و جابهجاییهای درون صفحه w_{\circ} و جابهجایی خارج از صفحهٔ یک نقطه دلخواه (x,y) بر روی سطح میانی چندلایه است و توابع θ_{x} و v_{\circ} نمایانگر چرخشهای خط عمود بر سطح میانی حول محورهای x و y است بقیه متغیرها عبارتهای مرتبه بالا در بسط تیلور بوده و نماینده مودهای تغییر شکل عرضی مقطع یوسته هستند و به صورت زیر تعریف شدهاند:

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی / ۵ ا دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱/ بهار ۱۴۰۱ (پیایی ۵۰)

$$\begin{aligned} \theta_{x} &= \frac{\partial u}{\partial z}\Big|_{z=0}, \ u_{0}^{*} &= \frac{1}{2}\frac{\partial^{2} u}{\partial z^{2}}\Big|_{z=0}, \ \theta_{x}^{*} &= \frac{1}{6}\frac{\partial^{3} u}{\partial z^{3}}\Big|_{z=0} \\ \theta_{y} &= \frac{\partial v}{\partial z}\Big|_{z=0}, \ v_{0}^{*} &= \frac{1}{2}\frac{\partial^{2} v}{\partial z^{2}}\Big|_{z=0}, \ \theta_{y}^{*} &= \frac{1}{6}\frac{\partial^{3} v}{\partial z^{3}}\Big|_{z=0} \\ \theta_{z} &= \frac{\partial w}{\partial z}\Big|_{z=0}, \ w_{0}^{*} &= \frac{1}{2}\frac{\partial^{2} w}{\partial z^{2}}\Big|_{z=0}, \ \theta_{z}^{*} &= \frac{1}{6}\frac{\partial^{3} w}{\partial z^{3}}\Big|_{z=0} \end{aligned}$$
(Y)

در رابطه کلی زیر با توجه به تغییرات ضرایب موجود تئوریهای مختلفی حاصل میشود:

$$u = (1 + \frac{\gamma_0 z}{r_x})u_0 + z\theta_x + C_3 z^2 u_0^* + C_4 z^3 \theta_x^*$$

$$v = (1 + \frac{\gamma_0 z}{r_y})v_0 + z\theta_y + C_3 z^2 v_0^* + C_4 z^3 \theta_y^* \quad (\mathcal{V})$$

$$w = w_0 + C_1 z\theta_z + C_1 z^2 w_0^* + C_2 z^3 \theta_z^*$$

در رابطه (۳) هر یک از ضرایب بسته به نوع تئوری می توانند مقدار صفر و یک را به خود بگیرند. شرایط مختلف این ضرایب و تئوری حاصل از آنها در جدول (۱) آمده است:

جدول ۱ - اثر تغییر ضرایب مختلف در ایجاد برخی تئوری های پوسته

نام تئورى	ضرایب تعیینکننده نوع تئوری						
	<i>C</i> ₁	<i>C</i> ₂	<i>C</i> ₃	<i>C</i> ₄	γ ₀		
FSDT	•	•	•	•	•		
RFSDT	•	•	•	•	۱		
HOST8	۱	۱	•	•	•		
RHOST8	١	١	•	•	۱		
HOST10	١	١	•	١	•		
RHOST10	١	١	•	١	۱		
HOST12	۱	١	١	۱	•		
RHOST12	۱	۱	١	۱	۱		

در جدول (۱) منظور از FSDT و HOST به ترتیب تئوری مرتبه اول تغییر شکل برشی و تئوری مرتبه بالای تغییر شکل برشی است درصورتیکه $1 = \gamma_0$ باشد و یا به عبارتی اثر ترم ذوزنقهای در محاسبات لحاظ شده باشد، حرف R (Refined)، به ابتدای نام تئوریهای اضافه می شود. همچنین شمارههای نوشته شده در جلوی نام تئوریهای مرتبه بالا، متمایزکننده نوع آن تئوری از دیگر تئوریها است.

در پوستههای ضخیم ضریب γ_0 در تئوری ارائه شده برابر با یک درنظرگرفته می شود، با این عمل اثر شکل ذوزنقه ای مقطع پوسته لحاظ شده و تئوری اصلاح شده حاصل می شود. در پوسته های نازک می توان از این اثر صرف نظر کرد.

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱ / یهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

رضا کهندانی، علی داور، محسن حیدری بنی، جعفر اسکندری جم و مجید اسکندری شهرکی

$$C_1 \frac{\partial \theta_z}{\partial y} - \gamma_0 \frac{v_0}{r_y^2} - \frac{\theta_y}{r_y}, \varphi_{y0}^* = C_1 \frac{\partial w_0^*}{\partial y} - C_3 \frac{v_0^*}{r_y}, \chi_{yz0}^* = C_2 \frac{\partial \theta_z^*}{\partial y} - C_4 \frac{\theta_y^*}{r_y} \varphi_{y1} = \gamma_0 \frac{v_0}{r_y} + \theta_y, \chi_{yz1} = 2C_3 v_0^*, \varphi_{y1}^* = 3C_4 \theta_y^*$$

روابط تنش-کرنش و منتجههای تنش

روابط تنش-کرنش سهبعدی برای لایه k ام از یک چندلایه ارتوتروپیک در دستگاه مختصات منحنیالخط و منطبق بر محورهای اصلی ماده به صورت زیر تعریف شده است:

$$\begin{pmatrix} \sigma_{1} \\ \sigma_{2} \\ \sigma_{3} \\ \tau_{12} \\ \tau_{13} \\ \tau_{23} \end{pmatrix}^{k} = \begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} & C_{13} & 0 & 0 & 0 \\ C_{12} & C_{22} & C_{23} & 0 & 0 & 0 \\ C_{13} & C_{23} & C_{33} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & C_{44} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & C_{55} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & C_{66} \end{bmatrix}^{K} \begin{pmatrix} \varepsilon_{1} \\ \varepsilon_{2} \\ \varepsilon_{3} \\ \gamma_{12} \\ \gamma_{13} \\ \gamma_{23} \end{pmatrix}^{k}$$
 (Y)

که در رابطه بالا درایههای ماتریس سفتی بهصورت زیر است [۱۲]:

$$\begin{split} & C_{13} = C_{11} = \frac{E_{11}(1-\nu_{23}\nu_{32})}{\nu^*}, C_{12} = \frac{E_{11}(\nu_{21}+\nu_{31}\nu_{23})}{\nu^*}, \\ & \frac{E_{11}(\nu_{31}+\nu_{21}\nu_{32})}{\nu^*}, C_{22} = \frac{E_{22}(1-\nu_{13}\nu_{31})}{\nu^*}, C_{23} = \\ & \frac{E_{22}(\nu_{32}+\nu_{12}\nu_{31})}{\nu^*}, C_{33} = \frac{E_{33}(1-\nu_{12}\nu_{21})}{\nu^*}, C_{44} = \\ & G_{12}, C_{55} = G_{13}, C_{66} = G_{23} \nu^* = (1-\nu_{12}\nu_{21}-\nu_{23}\nu_{32}-\nu_{13}\nu_{31}-2\nu_{21}\nu_{32}\nu_{13}) \end{split}$$

در روابط (۸) مدولهای یانگ، مدولهای برشی و ضرایب پواسون بهصورت زیر به هم مرتبط هستند:

$$\begin{split} \frac{\nu_{12}}{E_{11}} &= \frac{\nu_{21}}{E_{22}}, \ \frac{\nu_{13}}{E_{11}} = \frac{\nu_{31}}{E_{33}}, \ \frac{\nu_{23}}{E_{22}} = \frac{\nu_{32}}{E_{33}}\\ G_{12} &= \frac{E_{11}}{2(1+\nu_{21})}, \ G_{13} = \frac{E_{11}}{2(1+\nu_{31})}, \\ G_{23} &= \frac{E_{22}}{2(1+\nu_{32})} \end{split} \tag{(4)}$$

در صورتی که محورهای مختصات اصلی و محورهای اصلی ماده بر هم منطبق نباشند، تنشها و کرنشها به صورت زیر باهم رابطه دارند [۱۲]:

$$\begin{cases} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \sigma_z \\ \sigma_{xy} \\ \sigma_{xz} \\ \sigma_{yz} \end{cases} = \begin{cases} Q_{11} & Q_{12} & Q_{13} & Q_{14} & 0 & 0 \\ Q_{12} & Q_{22} & Q_{23} & Q_{24} & 0 & 0 \\ Q_{13} & Q_{23} & Q_{33} & Q_{34} & 0 & 0 \\ Q_{14} & Q_{24} & Q_{34} & Q_{44} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & Q_{55} & Q_{56} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & Q_{56} & Q_{66} \end{cases} \begin{pmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \varepsilon_z \\ \gamma_{xy} \\ \gamma_{xz} \\ \gamma_{yz} \end{pmatrix}$$
 (\`)

که در آنها ثوابت الاستیک ماده ارتوتروپیک مربوطه به لایه k ام بهصورت زیر تعریف شدهاند [۱۲]:

با استفاده از تئوری الاستیسیته، روابط مربوط به کرنش پوستههای دو انحنایی در دستگاه مختصات منحنیالخط بهصورت زیر است [۱۴، ۱۴]:

$$\varepsilon_{x} = \left(\frac{1}{1 + \frac{Y_{02}}{r_{x}}}\right) \left(\frac{\partial u}{\partial x} + \frac{w}{r_{x}}\right) \varepsilon_{y} = \left(\frac{1}{1 + \frac{Y_{02}}{r_{y}}}\right) \left(\frac{\partial v}{\partial y} + \frac{w}{r_{y}}\right)$$
$$\gamma_{yz} = \left(\frac{1}{1 + \frac{Y_{02}}{r_{y}}}\right) \left(\frac{\partial w}{\partial y} - \frac{v}{r_{y}}\right) + \left(\frac{\partial v}{\partial z}\right) \varepsilon_{z} = \left(\frac{\partial w}{\partial z}\right) \qquad (\texttt{``})$$
$$\gamma_{xz} = \left(\frac{1}{1 + \frac{Y_{02}}{r_{x}}}\right) \left(\frac{\partial w}{\partial x} - \frac{u}{r_{x}}\right) + \left(\frac{\partial u}{\partial z}\right)$$

با جایگذاری جملات مربوط به جابهجاییها از رابطه (۱) در روابط (۴) و دستهبندی مجدد آنها میتوان به روابط زیر دست یافت:

 $\varepsilon_{x_{0}} = \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \frac{w_{0}}{r_{x}}, \chi_{x} = \gamma_{0} \frac{1}{r_{x}} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \varepsilon_{1} \frac{\theta_{x}}{r_{x}}, \chi_{x} = \gamma_{0} \frac{1}{r_{x}} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \varepsilon_{1} \frac{\theta_{z}}{r_{x}}, \chi_{x} = \zeta_{4} \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \zeta_{1} \frac{\theta_{z}}{r_{x}}, \zeta_{2} \frac{\theta_{z}}{r_{x}} \varepsilon_{y_{0}} = \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \frac{w_{0}}{r_{y}}, \chi_{y} = \gamma_{0} \frac{1}{r_{y}} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \frac{\partial \theta_{y}}{\partial y} + \zeta_{1} \frac{\theta_{z}}{r_{y}}, \varepsilon_{y_{0}} = \zeta_{3} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \zeta_{1} \frac{w_{0}}{r_{y}}, \chi_{y} = \zeta_{4} \frac{\partial \theta_{y}^{*}}{\partial y} + \zeta_{2} \frac{\theta_{z}^{*}}{r_{y}} \varepsilon_{z_{0}} = \zeta_{1} \theta_{z}, \chi_{z} = \zeta_{1} \frac{\partial \theta_{y}}{\partial y} + \zeta_{2} \frac{\theta_{z}}{r_{y}} \varepsilon_{z_{0}} = \zeta_{1} \theta_{z}, \chi_{z} = \zeta_{1} \frac{u_{0}}{\partial x}, \varepsilon_{x_{0}} = \frac{\partial u_{0}}{\partial x}, \chi_{xy} = (\varepsilon)$ $C_{4} \frac{\partial \theta_{y}}{\partial y} + \frac{\partial \theta_{y}}{\partial x}, \varepsilon_{x_{y}0} = \zeta_{3} \frac{\partial u_{0}}{\partial x}, \chi_{xy} = (\varepsilon)$ $C_{4} \frac{\partial \theta_{y}}{\partial x} \varepsilon_{yx_{0}} = \frac{\partial u_{0}}{\partial y}, \chi_{yx} = \gamma_{0} \frac{1}{r_{x}} \frac{\partial u_{0}}{\partial y} + \frac{\partial \theta_{x}}{\partial y}, \varepsilon_{y} = (\varepsilon)$ $\varepsilon_{yx_{0}} = \zeta_{3} \frac{\partial u_{0}}{\partial y}, \chi_{yx}^{*} = \zeta_{4} \frac{\partial \theta_{x}}{\partial y} \varphi_{x0} = \frac{\partial w_{0}}{\partial x} - \frac{u_{0}}{\partial x}, \varphi_{x0}^{*} = (\varepsilon)$

$$r_x, \chi_{xz0} = C_1 \frac{\partial x}{\partial x} + r_0 \frac{\partial x}{r_x^2} + r_x, \varphi_{x0}$$

$$C_1 \frac{\partial w_0^*}{\partial x} - C_3 \frac{w_0^*}{r_x}, \chi_{xz0}^* = C_2 \frac{\partial \theta_z^*}{\partial x} - C_4 \frac{\theta_x^*}{r_x}, \varphi_{x1} = \gamma_0 \frac{u_0}{r_x} + \theta_x, \chi_{xz1} = 2C_3 u_0^*,$$

$$\varphi_{x1}^* = 3C_4 \theta_x^*, \quad \varphi_{y0} = \frac{\partial w_0}{\partial y} - \frac{v_0}{r_y}, \quad \chi_{yz0} = 0$$

$$\left\{ \begin{array}{c} \left\{ \begin{array}{c} N_{x} & N_{x}^{*} & M_{x} & M_{x}^{*} \\ N_{y} & N_{y}^{*} & M_{y} & M_{y}^{*} \\ N_{y} & N_{y}^{*} & M_{y} & M_{y}^{*} \\ N_{z} & N_{z}^{*} & M_{z} & - \\ N_{xy} & N_{xy}^{*} & M_{yx} & M_{yx}^{*} \\ Q_{x} & Q_{x}^{*} & S_{x} & S_{x}^{*} \\ R_{x} & R_{x}^{*} & T_{x} & - \\ Q_{y} & Q_{y}^{*} & S_{y} & S_{y} \\ R_{y} & R_{y}^{*} & T_{y} & - \end{array} \right\} = \\ = \\ \left\{ \begin{array}{c} A_{i}Q_{i1} & A_{i}Q_{i2} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ A_{i}Q_{i2} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i2} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i3} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i4} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ A_{i}Q_{i4} & A_{i}Q_{i5} & A_{i}A_{i}Q_{i6} & A_{i}A_{i}Q_{$$

بهعنوان مثال برای N_x داریم:

$$N_{x} = \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{11}\varepsilon_{x_{0}} + Q_{12}\varepsilon_{y_{0}} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{14}\varepsilon_{xy_{0}} + Q_{14}\varepsilon_{yx_{0}} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{11}z^{2}\varepsilon_{x_{0}}^{*} + Q_{12}z^{2}\varepsilon_{y_{0}}^{*} + A_{2}Q_{13}\varepsilon_{z_{0}} + A_{2}Q_{13}z^{2}\varepsilon_{x_{0}}^{*} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{11}z\chi_{x} + Q_{12}z\chi_{y} + (\Delta)$$

$$\frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{14}z^{2}\varepsilon_{z_{0}}^{*} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{11}z\chi_{x} + Q_{12}z\chi_{y} + (\Delta)$$

$$\frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{14}z\chi_{xy} + Q_{14}z\chi_{yx} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{11}z^{3}\chi_{x}^{*} + Q_{12}z^{3}\chi_{y}^{*} + \frac{A_{2}}{A_{1}}Q_{14}z^{3}\chi_{xy}^{*} + Q_{14}z^{3}\chi_{yx}^{*} + A_{2}Q_{13}z\chi_{z}$$

$$\bar{\sigma} = D\bar{\varepsilon} \tag{1}$$

که در آن به ترتیب ō و ā منتجههای تنش و مؤلفههای کرنش هستند و بهصورت زیر معرفی می شوند:

$$\bar{\sigma} = \begin{pmatrix} N_{x}, N_{y}, N_{xy}, N_{yx}, \\ N_{x}^{*}, N_{y}^{*}, N_{xy}^{*}, N_{yx}^{*}, \\ N_{z}, N_{z}^{*}, M_{x}, M_{y}, \\ M_{xy}, M_{yx}, M_{x}^{*}, M_{y}^{*}, \\ M_{xy}^{*}, M_{yx}^{*}, M_{z}, Q_{x}, \\ R_{x}, Q_{y}, R_{y}, Q_{x}^{*}, \\ R_{x}^{*}, Q_{y}^{*}, R_{y}^{*}, S_{x}, \\ T_{x}, S_{y}, T_{y}, S_{x}^{*}, S_{y}^{*} \end{pmatrix}^{T}$$
(1Y)

تحلیل ارتعاشات آزاد پوستههای مشبک کامپوزیتی دو انحنابی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیمیافته

$$\begin{split} &Q_{11} = C_{11}c^4 + 2\left(\mathrm{C_{12}} + 2\mathrm{C_{44}}\right)\mathrm{s}^2 c^2 + C_{22}s^4 \\ &Q_{12} = C_{12}(c^4 + s^4) + \left(\mathrm{C_{11}} + \mathrm{C_{22}} - 2\mathrm{C_{44}}\right)\mathrm{s}^2 c^2 \\ &Q_{13} = C_1(\mathrm{C_{13}}c^2 + \mathrm{C_{23}}s^2) \\ &Q_{14} = (\mathrm{C_{11}} - \mathrm{C_{12}} - 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{s}c^3 + \\ &(\mathrm{C_{12}} - \mathrm{C_{22}} + 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{c}s^3 \\ &Q_{22} = C_{11}s^4 + 2(\mathrm{C_{12}} + 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{s}^2 c^2 + C_{22}c^4 \\ &Q_{23} = C_1(\mathrm{C_{13}}s^2 + \mathrm{C_{23}}c^2) \\ &Q_{24} = (\mathrm{C_{11}} - \mathrm{C_{12}} - 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{s}^3 c + \\ &(\mathrm{C_{12}} - \mathrm{C_{22}} + 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{c}^3 s \\ &Q_{33} = C_1\mathrm{C}_{33} \\ &Q_{34} = C_1(\mathrm{C_{31}} - \mathrm{C_{32}})\mathrm{s}c \\ &Q_{44} = (\mathrm{C_{11}} - 2\mathrm{C_{12}} + \mathrm{C_{22}} - 2\mathrm{C_{44}})\mathrm{s}^2 c^2 + \mathrm{C_{44}}(c^4 + s^4) \\ &Q_{55} = \mathrm{C_{55}}c^2 + \mathrm{C_{66}}s^2 \\ &Q_{56} = (\mathrm{C_{55}} - \mathrm{C_{66}})\mathrm{s}c \\ &Q_{66} = \mathrm{C_{55}}s^2 + \mathrm{C_{66}}c^2 \\ &Q_{ij} = Q_{ji} \quad , \quad i, j = 1, \dots, 6 \end{split}$$

که در آنها (θ) مو $c = \cos(\theta)$, $s = \sin(\theta)$ واویه چرخش الیاف در هر لایه هستند. روابط کرنش از روابط (۵) و (۶) را در رابطه (۱۰) جایگزین کرده و در راستای ضخامت از آنها انتگرال گیری می شود: (۱۲)

$$\begin{cases} N_{x} & N_{x}^{*} & M_{x} & M_{x}^{*} \\ N_{y} & N_{y}^{*} & M_{y} & M_{y}^{*} \\ N_{z} & N_{z}^{*} & M_{z} & - \\ N_{yy} & N_{yx}^{*} & M_{yx} & M_{yy}^{*} \\ N_{yx} & N_{yx}^{*} & M_{yx} & M_{yy}^{*} \\ Q_{x} & Q_{x}^{*} & S_{x} & S_{x}^{*} \\ R_{x} & R_{x}^{*} & T_{x} & - \\ Q_{y} & Q_{y}^{*} & S_{y} & S_{y}^{*} \\ R_{y} & R_{y}^{*} & T_{y} & - \\ \end{cases} = \sum_{i=1}^{n} \int_{\tau_{i}}^{\tau_{i+1}} \left| \int_{0}^{d_{z}} \int_{0}^{0} & 0 & 0 & 0 & A_{i} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i}A_{2} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i}A_{2} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i}A_{2} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i}A_{2} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & A_{i}A_{i} \\ R_{y} & R_{y}^{*} & T_{y} & - \\ \end{bmatrix}$$

$$A_{1} = 1 + \frac{Y_{0Z}}{T_{x}} A_{z} = 1 + \frac{Y_{0Z}}{T_{y}}$$

$$= \frac{T_{x}}{T_{xx}} \frac{T_{xy}}{T_{yx}}}{T_{xy}} = \frac{T_{xy}}{T_{xy}} = \frac{T_{xy}}{T_{yx}} = \frac{T_{xy}}{T_{yx}} = \frac{T_{xy}}{T_{yx}}$$

$$= \frac{T_{xy}}{T_{xx}} \frac{T_{xy}}{T_{xy}} \frac{T_{xy}}{T_{yx}} = \frac{T_{xy}}{T_{xy}} = \frac{T_{xy}}{T_{yx}} = \frac{T_{xy}}{T_{xy}} = \frac{T_{x$$

این دو مجموعه، تحت عنوان ماتریس D بیان میشود.

بهمنظور حل مسئله رابطه (۲۰) بهصورت رابطه (۲۴) بازنویسی میشود:

$$\int_0^t [\delta U - \delta K] \, dt = 0 \tag{77}$$

بدین منظور عبارت مربوط به انرژی جنبشی (۲۲) در رابطه (۲۴) جایگذاری میشود و تغییرات تابعی انرژی جنبشی محاسبه میشود [۱۴]:

$$\int_{0}^{t} \delta K \, dt = \frac{1}{2} \int_{0}^{t} \iiint_{V} \rho(2\dot{u}\delta\dot{u} + 2\dot{v}\delta\dot{u} + 2\dot{w}\delta\dot{u}) dV dt \tag{7a}$$

$$\int_{0}^{t} \delta K \, dt = -\int_{0}^{t} \left[\iiint_{V} \rho(\ddot{u}\delta u + \ddot{v}\delta u + \iint_{V} \rho(\ddot{u}\delta u + \ddot{v}\delta u) dA dz \right] \, dt + \\ \iiint_{V} \rho(\ddot{u}\delta u + \ddot{v}\delta u + \ddot{w}\delta u) dA dz \right] \, dt + \\ \ddot{w}\delta u) dA dz \Big|_{t=0}^{t=t} \int_{0}^{t} \delta K \, dt =$$

$$-\int_{0}^{t} \int_{0}^{a} \int_{0}^{b} \int_{-h/2}^{+h/2} \rho(\dot{u}\delta \dot{u} + \dot{v}\delta \dot{u} + \dot{w}\delta \dot{u}) \, dA dz dt$$

$$(\Upsilon F)$$

با توجه به تعریف اصل هامیلتون تغییرات متغیرها در زمانهای ابتدایی و انتهایی تحلیل صفر درنظرگرفته میشود، بنابراین جمله دوم در رابطه (۲۶) صفر منظور میشود.

با جایگذاری مؤلفههای جابهجایی در رابطه بالا، رابطه زیر حاصل میشود:

$$\int_{0}^{t} \delta K \, dt = -\int_{0}^{t} \left[\int_{-h/2}^{h/2} \left[\iint_{A} \rho(\ddot{u}\delta u + \ddot{v}\delta u + \ddot{w}\delta u) dA \right] dz \right] dt$$

$$= -\int_{0}^{t} \left[\int_{-h/2}^{h/2} \left[\iint_{A} \rho(\ddot{u}\delta u + \ddot{v}\delta u + \ddot{w}\delta u) dA \right] dz \right] dt$$

$$= -\int_{0}^{t} \left[\int_{-h/2}^{h/2} \left[\iint_{A} \rho\left[\frac{\left(\ddot{u}_{0}(1 + \frac{\gamma_{0}z}{r_{x}}) + z\delta\theta_{x} + C_{3}z^{2}\dot{u}_{0}^{*} + C_{4}z^{3}\dot{\theta}_{x}^{*} \right) \times \right] \left(\ddot{v}_{0}(1 + \frac{\gamma_{0}z}{r_{y}}) + z\delta\theta_{x} + C_{3}z^{2}\dot{v}_{0}^{*} + C_{4}z^{3}\dot{\theta}_{x}^{*} \right) \times \right] dA dz dz dt$$

$$\left[\int_{-h/2}^{h/2} \left[\iint_{A} \rho\left[\frac{\left(\ddot{v}_{0}(1 + \frac{\gamma_{0}z}{r_{y}}) + z\delta\theta_{y} + C_{3}z^{2}\dot{v}_{0}^{*} + C_{4}z^{3}\dot{\theta}_{y}^{*} \right) \times \right] \left(\delta v_{0}(1 + \frac{\gamma_{0}z}{r_{y}}) + z\delta\theta_{y} + C_{3}z^{2}\delta v_{0}^{*} + C_{4}z^{3}\delta\theta_{y}^{*} \right) + \left(\frac{\left(\dot{w}_{0} + C_{1}z\ddot{\theta}_{z} + C_{1}z^{2}\ddot{w}_{0}^{*} + C_{2}z^{3}\dot{\theta}_{z}^{*} \right) \times \\ \left(\delta w_{0} + C_{1}z\delta\theta_{z} + C_{1}z^{2}\delta w_{0}^{*} + C_{2}z^{3}\delta\theta_{z}^{*} \right) \right] dA dz dz dt$$

در این مرحله تغییرات تابعی انرژی کرنشی محاسبه میشود:

$$\int_{0}^{t} \delta U \, dt = \int_{0}^{t} \int_{0}^{a} \int_{0}^{b} \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \begin{bmatrix} \sigma_{x} \delta \varepsilon_{x} + \sigma_{y} \delta \varepsilon_{y} + \sigma_{z} \delta \varepsilon_{z} + \\ \sigma_{xy} \delta \gamma_{xy} + \sigma_{xz} \delta \gamma_{xz} + \sigma_{yz} \delta \gamma_{yz} \end{bmatrix} dA dz dt$$

$$(Y \lambda)$$

و با جایگذاری مؤلفههای کرنش از روابط (۵) و (۶) در رابطه (۲۸) رابطه زیر ایجاد میشود: *تنییرات انرژی کرنشی متناظر با *x*: فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱ / بهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

$$\tilde{\varepsilon} = \begin{pmatrix} \varepsilon_{x_0}, \varepsilon_{y_0}, \varepsilon_{xy_0}, \varepsilon_{yx_0}, \\ \varepsilon_{x_0}^*, \varepsilon_{y_0}^*, \varepsilon_{xy_0}^*, \varepsilon_{yx_0}^*, \\ \varepsilon_{z_0}, \varepsilon_{z_0}^*, \chi_x, \chi_y, \\ \chi_{xy}, \chi_{yx}, \chi_x, \chi_y, \\ \chi_{xy'}, \chi_{yx}, \chi_z, \varphi_{x_0}, \\ \varphi_{x_1}, \varphi_{y_0}, \varphi_{y_1}, \varphi_{x_0}, \\ \varphi_{x_1}, \varphi_{y_0}, \varphi_{y_1}, \chi_{xz_0}, \\ \chi_{xz_1}, \chi_{yz_0}, \chi_{yz_1}, \chi_{xz_0}^*, \chi_{yz_0} \end{pmatrix}^T$$
(1A)

در رابطه (۱۶)، D ماتریس سفتی است که متشکل از ماتریسهای سفتی
$$D_s$$
 و D_s بوده است.

$$D = \begin{bmatrix} D_f & 0\\ 0 & K_0 D_s \end{bmatrix}, D_f = \begin{bmatrix} D_m & D_{mc}\\ D_{bc} & D_b \end{bmatrix}$$
(19)

در روابط بالا K_0 ضریب تصحیح برشی است که در تثوریهای مرتبه اول لحاظ می شود. این ضریب بر اساس تئوری میندلین برابر با $\left(\frac{\pi^2}{12}\right)$ است. بدیهی است در تئوریهای مرتبه بالاتر این ضریب برابر یک در نظر گرفته می شود.

در انتگرالگیری که منجر به رابطه (۱۶) شد، میبایست از عباراتی که شامل ترم ذوزنقهای هستند، انتگرال گرفته شود، در این پژوهش بهمنظور حصول پاسخهای واقعی این عمل بهصورت دقیق انجام شده است.

معادلات حاكم

به منظور انجام تحلیل دینامیکی، معادلات حاکم بر پوسته دو
انحنایی با استفاده از اصل هامیلتون استخراج میشود.
صورت تحلیلی اصل هامیلتون به صورت زیر بیان میشود [۱۴]:
$$\delta \int_{t_1}^{t_2} [U - K - W] dt =$$

(۲۰)
0
در عبارت بالا U انرژی کرنشی ناشی از تغییر

شکل بوده و بهصورت زیر تعریف می شود [۱۴]:

$$U = \frac{1}{2} \iiint_{V} \sigma_{ij} \varepsilon_{ij} dV \tag{71}$$

$$K = \frac{1}{2} \iiint_{V} \rho(\dot{u}^{2} + \dot{v}^{2} + \dot{w}^{2}) dV$$
⁽²⁾

در رابطهٔ (۲۰) W کار ناشی از نیروهای خارجی بوده و در مسئله
حاضر به دلیل عدم وجود این گونه نیروها صفر درنظر گرفته میشود.
در روابط بالا المان سطح به صورت زیر تعریف شده است:
$$dA = A_1 A_2 dx dy$$
 (۲۳)

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱/ بهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

تحلیل ارتعاشات آزاد پوسته های مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

$$\begin{split} \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} (\sigma_{xy} \delta \varepsilon_{xy} + \sigma_{yx} \delta \varepsilon_{yx}) \, dz \, dA = \\ & \int_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \left(\left(\int_{\sigma_{xy}} \frac{1}{A_{z}} \left(\int_{z(\delta)}^{\delta \frac{\partial u_{y}}{\partial x}} + \delta \frac{\partial \theta_{y}}{\partial x} + \delta \frac{\partial \theta_{y}}{\partial y} + \delta \frac{\partial$$

$$\varepsilon_{zx}$$
 و ε_{xz} *تغییرات انرژی کرنشی متناظر با ε_{xz} و

$$\begin{split} &\iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} (\sigma_{xz} \delta \varepsilon_{xz} + \sigma_{zx} \delta \varepsilon_{zx}) \, dz \, dA = \\ &\int\int_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \left(\begin{pmatrix} \delta \frac{\partial w_0}{\partial x} - \delta \frac{u_0}{r_x} + \\ z(\delta C_1 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} - \delta C_3 \frac{u_0}{r_x} + \\ z^2(\delta C_2 \frac{\partial w_0}{\partial x} - \delta C_3 \frac{u_0}{r_x} + \\ z^3(\delta C_2 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} - \delta C_4 \frac{\sigma_x}{r_x}) + \\ z(\delta C_1 \frac{\partial w_0}{\partial x} - \delta C_4 \frac{\sigma_x}{r_x}) + \\ z(\delta C_2 \frac{\partial \omega_0}{\partial x} - \delta C_4 \frac{\sigma_x}{r_x}) + \\ z(\delta C_2 \frac{\partial \omega_0}{\partial x} - \delta C_3 \frac{u_0}{r_x} + \delta \theta_x) + \\ z^2(\delta C_4 \theta_x) + \\ z^2(\delta C_4 \theta_x) + \\ z^2(\delta C_4 \theta_x) + \\ y_x(\delta C_1 \frac{\partial \omega_0}{\partial x} - \delta C_3 \frac{u_0}{r_x} + \delta \theta_x) + \\ S_x(\delta C_2 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} - \delta C_4 \frac{\sigma_x}{r_x} + \delta \theta_x) + \\ R_x(\delta V_0 \frac{u_0}{r_x} + \delta \theta_x) + \\ T_x(\delta C_2 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} - \delta C_4 \frac{\theta_x}{r_x} + \delta \theta_x) + \\ T_x(\delta C_3 u_0^* + R_x^*(\delta S C_4 \theta_x^*) + \\ C_x(\frac{\partial \sigma_x}{\partial x} \delta w_0 + \frac{Q_x}{\sigma_x} \delta u_0 + \delta \theta_x) + \\ (C_1 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} \delta w_0 + C_3 \frac{C_2}{r_x} \delta u_0) + \\ (C_2 \frac{\partial \sigma_x}{\partial x} \delta w_0 + C_3 \frac{C_2}{r_x} \delta \theta_x) + \\ (-V_0 \frac{\sigma_x}{r_x} \delta u_0 - R_x \delta \theta_x) + \\ (-2C_3 T_x \delta u_0) + (-3C_4 R_x^* \delta \theta_x) \end{pmatrix} dy dx \end{split}$$

$$\begin{split} \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{x} \delta \varepsilon_{x} \, dz \, dA &= \\ \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{x} \frac{1}{A_{1}} \begin{pmatrix} (\delta \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta \frac{w_{0}}{r_{x}}) + \\ z(\delta \gamma_{0} \frac{1}{r_{0}} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \delta C_{1} \frac{\theta_{x}}{r_{x}}) + \\ z^{2}(\delta C_{3} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta C_{1} \frac{w_{0}}{r_{x}}) + \\ z^{3}(\delta C_{4} \frac{\partial e_{x}}{\partial x} + \delta C_{2} \frac{\theta_{x}}{e_{x}}) \end{pmatrix} dz \, A_{1}A_{2}dydx = \\ \iint_{A} \begin{pmatrix} N_{x} \left(\delta \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta \frac{w_{0}}{r_{x}} \right) + \\ N_{x} \left(\delta C_{3} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta C_{1} \frac{w_{0}}{r_{x}} \right) + \\ N_{x} \left(\delta C_{3} \frac{\partial u_{0}}{\partial x} + \delta C_{1} \frac{w_{0}}{r_{x}} \right) + \\ M_{x} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \delta C_{2} \frac{\theta_{x}}{r_{x}} \right) + \\ M_{x} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \delta C_{2} \frac{\theta_{x}}{r_{x}} \right) + \\ M_{x} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta_{x}}{\partial x} + \delta C_{2} \frac{\theta_{x}}{r_{x}} \right) + \\ M_{x} \left(\delta C_{4} \frac{\partial w_{x}}{\partial x} \delta u_{0} - \frac{N_{x}}{r_{x}} \delta \theta_{x} - C_{1} \frac{M_{x}}{r_{x}} \delta \theta_{z} \right) + \\ (C_{3} \frac{\partial w_{x}}{\partial x} \delta u_{0}^{*} - C_{1} \frac{M_{x}}{r_{x}} \delta \theta_{x}^{*} - C_{2} \frac{M_{x}}{r_{x}} \delta \theta_{x}^{*} \right) + \\ \end{pmatrix} dydx = \\ \end{pmatrix} dydx =$$

$$\varepsilon_y$$
 تغییرات انرژی کرنشی متناظر با ε_y :

$$\iint_{A} \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_{y} \delta\varepsilon_{y} dz dA =$$

$$= \int_{A} \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_{y} \frac{1}{A_{z}} \begin{pmatrix} \left(\delta \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta \frac{w_{0}}{\partial y}\right) + \\ z \left(\delta v_{0} \frac{1}{v_{0}} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta \frac{\partial \theta y}{\partial y} + \delta C_{1} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ z^{2} \left(\delta C_{3} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta C_{2} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ z^{3} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta y}{\partial y} + \delta C_{1} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta V_{0} \frac{1}{v_{y}} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta \frac{\partial \theta y}{\partial y} + \delta C_{1} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta C_{3} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta C_{1} \frac{w_{0}}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta C_{3} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta C_{1} \frac{w_{0}}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta y}{\partial y} + \delta C_{2} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta C_{4} \frac{\partial \theta y}{\partial y} + \delta C_{2} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta C_{3} \frac{\partial v_{0}}{\partial y} + \delta C_{2} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ M_{y} \left(\delta V_{0} - \frac{Ny}{\delta W_{0}} + \delta C_{2} \frac{\theta z}{v_{y}}\right) + \\ \end{pmatrix}$$

$$-\iint_{A} \begin{pmatrix} (\frac{\partial y}{\partial y} \delta v_{0} - \frac{y}{r_{y}} \delta w_{0}) + \\ (\gamma_{0} \frac{1}{r_{y}} \frac{\partial M_{y}}{\partial y} \delta v_{0} + \frac{\partial M_{y}}{\partial y} \delta \theta_{y} - C_{1} \frac{M_{y}}{r_{y}} \delta \theta_{z}) + \\ (C_{3} \frac{\partial N_{y}^{*}}{\partial y} \delta v_{0}^{*} - C_{1} \frac{N_{y}^{*}}{r_{y}} \delta w_{0}^{*}) + \\ (C_{4} \frac{\partial M_{y}}{\partial y} \delta \theta_{y}^{*} - C_{2} \frac{M_{y}^{*}}{r_{y}} \delta \theta_{z}^{*}) \end{pmatrix} dy dx$$

تغییرات انرژی کرنشی متناظر با
$$\varepsilon_z$$
:

$$\begin{aligned} \iint_{A} \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_{z} \delta \varepsilon_{z} \, dz \, dA &= \\ \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{z} \left((\delta C_{1} \theta_{z}) + z (\delta 2 C_{1} w_{0}^{*}) + z^{2} (\delta 3 C_{2} \theta_{z}^{*}) \right) \, dz \, A_{1} A_{2} dy dx &= \\ \iint_{A} N_{z} (\delta C_{1} \theta_{z}) + M_{z} (\delta 2 C_{1} w_{0}^{*}) + \\ N_{z}^{*} (\delta 3 C_{2} \theta_{z}^{*}) dy dx &= - \iint_{A} (-(C_{1} N_{z} \delta \theta_{z}) - (2M_{z} C_{1} \delta w_{0}^{*}) - (3N_{z}^{*} C_{2} \delta \theta_{z}^{*})) dy dx \end{aligned}$$
(7)

(۳۳)

* تغییرات انرژی کرنشی متناظر با *٤_{xy} و ٤_{yx}:*

$$\begin{split} u_{0} &= u_{0nn} \cos \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{nn}t} & u_{0}^{*} = u_{0nn}^{*} \cos \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{nn}t} \\ v_{0} &= v_{0nn}^{*} \sin \alpha x \cos \beta y \ e^{iu_{nn}t} & v_{0}^{*} = v_{0nn}^{*} \sin \alpha x \cos \beta y \ e^{iu_{nn}t} \\ u_{0} &= u_{0nn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{nn}t} & u_{0}^{*} = w_{0nn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{nn}t} \\ \theta_{x} &= \theta_{xmn}^{*} \cos \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} & \theta_{x}^{*} = \theta_{xmn}^{*} \cos \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} \\ \theta_{y} &= \theta_{ymn}^{*} \sin \alpha x \cos \beta y \ e^{iu_{mn}t} & \theta_{y}^{*} = \theta_{ymn}^{*} \sin \alpha x \cos \beta y \ e^{iu_{mn}t} \\ \theta_{z} &= \theta_{zmn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} & \theta_{z}^{*} = \theta_{zmn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} \\ \theta_{z} &= \theta_{zmn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} & \theta_{z}^{*} = \theta_{zmn}^{*} \sin \alpha x \sin \beta y \ e^{iu_{mn}t} \end{split}$$

که در روابط بالا $T_{mn}^{(t)} = e^{iw_{mn}t}$, $\beta = \frac{n\pi}{b}$, $\alpha = \frac{m\pi}{a}$ بالا θ_{xmn}^{*} , θ_{ymn}^{*} , θ_{mn}^{*} , w_{0mn}^{*} , v_{0mn}^{*} , θ_{mnn}^{*} , θ_{ymn} , θ_{xmn}^{*} , w_{0mn}^{*} , v_{0mn}^{*} , u_{0mn}^{*} , θ_{ymn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , w_{0mn}^{*} , w_{0mn}^{*} , u_{0mn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , w_{0mn}^{*} , u_{0mn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , θ_{xmn}^{*} , w_{0mn}^{*} , w_{0mn}^{*} , θ_{xmn}^{*} ,

پس از مرتبکردن معادلات تعادل، عملگرهای دیفرانسیلی

 $L_{ij} = \begin{bmatrix} L_{1,1} & L_{1,2} & L_{1,3} & L_{1,4} & L_{1,5} & L_{1,6} & L_{1,7} & L_{1,8} & L_{1,9} & L_{1,10} & L_{1,11} & L_{1,12} \\ L_{2,1} & L_{2,2} & L_{2,3} & L_{2,4} & L_{2,5} & L_{2,6} & L_{2,7} & L_{2,8} & L_{2,9} & L_{2,10} & L_{2,11} & L_{2,12} \\ L_{3,1} & L_{3,2} & L_{3,3} & L_{3,4} & L_{3,5} & L_{3,6} & L_{3,7} & L_{3,8} & L_{3,9} & L_{3,10} & L_{3,11} & L_{3,12} \\ L_{4,1} & L_{4,2} & L_{4,3} & L_{4,4} & L_{4,5} & L_{4,6} & L_{4,7} & L_{4,8} & L_{4,9} & L_{4,10} & L_{4,11} & L_{4,12} \\ L_{5,1} & L_{5,2} & L_{5,3} & L_{5,4} & L_{5,5} & L_{5,6} & L_{5,7} & L_{5,8} & L_{5,9} & L_{5,10} & L_{5,11} & L_{5,12} \\ L_{6,1} & L_{6,2} & L_{6,3} & L_{6,4} & L_{6,5} & L_{6,6} & L_{6,7} & L_{6,8} & L_{6,9} & L_{6,10} & L_{6,11} & L_{6,12} \\ L_{7,1} & L_{7,2} & L_{7,3} & L_{7,4} & L_{7,5} & L_{7,6} & L_{7,7} & L_{7,8} & L_{7,9} & L_{7,10} & L_{7,11} & L_{7,12} \\ L_{1,1} & L_{1,2} & L_{1,3} & L_{1,4} & L_{1,5} & L_{1,6} & L_{1,07} & L_{10,9} & L_{10,9} & L_{10,10} & L_{10,11} & L_{10,22} \\ L_{10,1} & L_{10,2} & L_{10,3} & L_{10,4} & L_{10,5} & L_{10,6} & L_{10,7} & L_{10,9} & L_{10,9} & L_{10,10} & L_{10,11} & L_{11,2} \\ L_{1,1} & L_{11,2} & L_{11,3} & L_{11,4} & L_{11,5} & L_{11,6} & L_{11,7} & L_{11,8} & L_{11,9} & L_{11,10} & L_{11,11} & L_{11,2} \\ L_{12,1} & L_{12,2} & L_{12,3} & L_{12,4} & L_{12,5} & L_{12,6} & L_{12,7} & L_{12,8} & L_{12,9} & L_{12,10} & L_{12,11} & L_{12,12} \\ \end{array} \right]$

با جایگذاری بردار شکل مودهای طبیعی
$$\Delta$$
 در عملگرهای دیفرانسیلی، معادلات تعادل، دستگاه معادلات زیر حاصل می شوند:
 $L_{ij}(\Delta_j) = 0$ (۳۸)

برای حل دستگاه معادلات فوق از روش گالرکین استفاده میشود [۱۶، ۱۷]:

$$\int_0^b \int_0^a L_{ij}(\Delta_j) T_{mn}(t) \psi_i dx dy = 0$$
(ma)

که در آن، L_{ij} عملگرهای دیفرانسیلی هستند که مؤلفههای جابهجایی در آنها جایگذاری شدهاند و ψ بردار توابع وزنی بوده و به صورت زیر تعریف می شود:

 $arepsilon_{zy}$ انرژی کرنشی متناظر با $arepsilon_{yz}$ و $arepsilon_{zy}$:

$$\begin{split} \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} (\sigma_{yz} \delta \varepsilon_{yz} + \sigma_{zy} \delta \varepsilon_{zy}) \, dz \, dA = \\ \iint_{A} \int_{-h/2}^{h/2} \left(\sigma_{yz} \frac{1}{A_{z}} \begin{pmatrix} (\delta \frac{\partial w_{0}}{\partial y} - \delta \frac{v_{0}}{r_{y}}) + \\ z(\delta C_{1} \frac{\partial w_{0}}{\partial y} - \delta r_{y} \frac{v_{0}}{r_{y}} - \delta \frac{\theta_{y}}{r_{y}}) + \\ z^{2}(\delta C_{1} \frac{\partial w_{0}}{\partial y} - \delta C_{3} \frac{v_{0}}{r_{y}}) + \\ z^{3}(\delta C_{2} \frac{\partial w_{0}}{\partial y} - \delta C_{4} \frac{\theta_{y}}{r_{y}}) + \\ \sigma_{zy} \begin{pmatrix} (\delta \eta \frac{v_{0}}{v_{p}} + \delta \theta_{y}) + \\ z(\delta C_{1} \frac{\partial \theta_{z}}{\partial y} - \delta r_{y} \frac{v_{0}}{r_{y}} - \delta \frac{\theta_{y}}{r_{y}}) + \\ z^{2}(\delta C_{4} \theta_{y}^{*}) \end{pmatrix} \\ \end{pmatrix} dz \, A_{1}A_{2}dydx = \\ \iint_{A} \begin{pmatrix} Q_{y}(\delta \frac{\partial w_{0}}{\partial y} - \delta \frac{v_{0}}{r_{y}}) + \\ S_{y}(\delta C_{1} \frac{\partial \theta_{z}}{\partial y} - \delta r_{0} \frac{v_{0}}{r_{y}^{2}} - \delta \frac{\theta_{y}}{r_{y}}) + \\ S_{y}(\delta C_{2} \frac{\partial \theta_{z}}{\partial y} - \delta C_{3} \frac{v_{0}}{r_{y}}) + \\ S_{y}(\delta C_{2} \frac{\partial \theta_{z}}{\partial y} - \delta C_{4} \frac{\theta_{y}}{r_{y}}) + \\ R_{y}(\delta \eta \frac{v_{0}}{v_{0}} + \delta \theta_{y}) + \\ T_{y}(\delta 2C_{3}v_{0}^{*}) + R_{y}^{*}(\delta 3C_{4}\theta_{y}^{*}) \end{pmatrix} \\ \end{pmatrix} dydx = \begin{pmatrix} (\Upsilon^{*}) \\ (C_{1} \frac{\partial S_{y}}{\partial y} \delta \theta_{z} + r_{0} \frac{S_{y}}{r_{y}^{2}} \delta v_{0} + \frac{S_{y}}{r_{y}} \delta \theta_{y}) + \\ (C_{2} \frac{\partial S_{y}}{\partial y} \delta \theta_{z}^{*} + C_{4} \frac{S_{y}}{r_{y}} \delta \theta_{y}^{*}) + \\ (C_{2} \frac{\partial S_{y}}{\partial y} \delta \theta_{z}^{*} + C_{4} \frac{S_{y}}{r_{y}} \delta \theta_{y}^{*}) + \\ (C_{2} \frac{\partial S_{y}}{\partial y} \delta \theta_{z}^{*} + C_{4} \frac{S_{y}}{r_{y}} \delta \theta_{y}^{*}) + \\ (-\gamma \frac{\theta_{y}}}{\theta_{y}} \delta \psi_{z} - R_{y} \delta \theta_{y}^{*}) + \\ \end{pmatrix} dydx$$

$$\begin{pmatrix} (-\gamma_0 \frac{R_y}{r_y} \delta v_0 - R_y \delta \theta_y) + \\ (-2C_3 T_y \delta v_0^*) + (-3C_4 R_y^* \delta \theta_y^*) \end{pmatrix}$$

تحليل ارتعاشات آزاد پوستههای کامپوزيتی

در اینجا با حل معادلات تعادل پوسته که در قسمت قبل به دست آمده است، به محاسبه فرکانسهای طبیعی ارتعاشات آزاد و همچنین شکل مودهای متناظر با آنها پرداخته می شود.

بدین منظور باید شرایط مرزی مورد نظر، توسط توابعی بر مؤلفههای جابهجایی اعمال شوند. برای این مسئله شرایط مرزی ساده بهصورت زیر تعریف شده است [۱۲]:

$$\theta_{y}^{*} = \theta_{z}^{*} = v_{0} = w_{0} = \theta_{y} = \theta_{z} = v_{0}^{*} = w_{0}^{*} = N_{x} = M_{x} = M_{x}^{*} = M_{x}^{*} = 0$$

$$(\text{Ya})$$

بهمنظور ارضای شرایط مرزی ذکر شده در رابطه (۳۵) مؤلفههای جابهجایی پوسته به صورت حاصل ضرب توابع مثلثاتی در مختصات تعمیم یافته $T_{mn}(t)$ به صورت زیر درنظر گرفته می شوند [۱۵، ۱۵]:

تحلیل ارتعاشات آزاد پوسته های مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

با انجام انتگرال رابطه (۳۸) و مرتبسازی آن، معادله مقدار ویژه زیر بهدست می آید:

$$[K - \omega_{mn}^2 M]\{d\} = 0 \tag{(f)}$$

که در آن:

$$\left\{d\right\} = \begin{cases} u_{0mn}, v_{0mn}, w_{0mn}, \theta_{xmn}, \theta_{ymn}, \\ \theta_{zmn}, u_{0mn}^{*}, v_{0mn}^{*}, w_{0mn}^{*}, \theta_{xmn}^{*}, \theta_{ymn}^{*}, \theta_{zmn}^{*} \end{cases}^{T}$$
(**fY**)

با حل این معادله مقدار ویژه فرکانسهای طبیعی و شکل مودهای متناظر با آن بهدست میآیند. بدین صورت که کوچک ترین فرکانس طبیعی پوسته برابر با ریشه دوم کوچک ترین مقدار ویژه میباشد. برای بهدست آوردن این مقادیر، ماتریسهای K و M در رابطه (۴۰) قرار می گیرند و به کمک برنامهنویسی در نرمافزار متلب فرکانسهای طبیعی محاسبه می شود.

تحلیل ارتعاشات پوستههای مشبک

در پوستههای مشبک به دلیل تفاوت بین جنس ریبها و فضای خالی بین ریبها، نمی توان توزیع سفتی را به صورت یکنواخت درنظر گرفت؛ لذا این امر توسط تابع پلهای هویساید رابطه (۴۳) انجام می شود [۱۸].

$$Q_{ij}(x,y) = Q_{ij}^{rib} [1 - HP(x,y)] + Q_{ij}^{bay} HP(x,y) \quad (\texttt{FT})$$

در رابطه (۴۳)، سفتی کل: $Q_{ij}(x,y)$ ، سفتی ریبها: Q_{ij}^{rib} ، سفتی مواد پرکننده: Q_{ij}^{bay} ، تابع توزیع: HP(x,y) است که تابع توزیع بر روی ریبها مقدار یک و بر روی نواحی پرکننده مقدار صفر را اختیار میکند.

$$HP(x,y) = \begin{cases} 1 & \text{بین ریب ها} \\ 0 & \text{روی ریب ها} \end{cases}$$
(۴۴)

بهعنوان مثال برای یک سازه مقاوم شده با خانههای مربعی^{۹۲} تابع توزیع موردنظر با استفاده از تابع هویساید بهصورت رابطه (۴۵) بیان میشود [۱۸].

$$HP(x, y) = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(x - x_i + \frac{h_{bxi}}{2}) - H(x - x_i - \frac{h_{bxi}}{2}) \right] \times \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right]$$
(* Δ)

همچنین مشتقات آن نسبت به متغیرهای x و y بهصورت رابطه (۴۶) تعریف می شود [۱۸]:

$$\frac{\partial HP(x,y)}{\partial x} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[\delta(x - x_i + \frac{h_{bxi}}{2}) - \delta(x - x_i - \frac{h_{bxi}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(x - x_i + \frac{h_{bxi}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(x - x_i + \frac{h_{bxi}}{2}) - H(x - x_i - \frac{h_{bxi}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(x - x_i + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(x - x_i + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \times \frac{\partial HP(x,y)}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[H(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right]$$

\Drthogrid

در شکل (۳) مشخصات هندسی پوسته مشبک با ریبهای افقی و عمودی و در شکل (۴) پوسته مشبک با ریبهایی با زوایای

شکل ۳- مشخصات پوسته مشبک با ریبهای افقی و عمودی

درصورتی که در سازه مشبک مورد مطالعه، ریبها ارتوتروپیک باشند، ریبهای افقی، عمودی و زاویهدار موجود به همراه مواد پرکننده بهصورت زیر تحلیل می شوند:

$$\begin{aligned} Q_{ij} &= Q_{ij}^0 (1 - HP^0) + Q_{ij}^{90} (1 - HP^{90}) + \\ Q_{ij}^{\phi} (1 - HP^{\phi}) + Q_{ij}^{-\phi} (1 - HP^{-\phi}) + \\ Q_{ij}^{bay} (HP^0 \times HP^{90} \times HP^{\phi} \times HP^{-\phi}) \end{aligned} \tag{$\mathbf{f}^{\mathbf{Y}}$}$$

سفتی ریبهای در جهت $\phi: Q_{ij}^{\varphi}$ ، تابع توزیع ریبهای در جهت $\phi: \phi$ ، جهت $\phi: \phi$

$$\begin{split} HP^{0} &= \sum_{i=1}^{m_{x}} \sum_{j=1}^{m_{y}} \left[H(y - y_{j} + \frac{h_{byj}}{2}) - H(y - y_{j} - \frac{h_{byj}}{2}) \right] \\ HP^{90} &= \sum_{i=1}^{m_{x}} \sum_{j=1}^{m_{y}} \left[H(x - x_{i} + \frac{h_{axi}}{2}) - H(x - x_{i} - \frac{h_{axi}}{2}) \right] \\ HP^{\phi} &= \sum_{i=1}^{m_{x}} \sum_{j=1}^{m_{y}} \left[H(x - x_{i} + \frac{h_{\phi x}}{2}) - H(x - x_{i} - \frac{h_{\phi x}}{2}) \right] \times \\ \left[H(y - y_{j} + \frac{h_{\phi y}}{2}) - H(y - y_{j} - \frac{h_{\phi y}}{2}) \right] \\ HP^{-\phi} &= \sum_{m_{x}} \sum_{m_{y}} \left[H(x - x_{i} + \frac{h_{-\phi x}}{2}) - H(x - x_{i} - \frac{h_{-\phi x}}{2}) \right] \times \end{split}$$

$$\end{split}$$

$$\left[H(v - v_{,} + \frac{h_{-\phi y}}{2}) - H(v - v_{,} - \frac{h_{-\phi y}}{2})\right]$$

شکل ۴- مشخصات پوسته مشبک با ریبهای با زوایای مختلف

$$\begin{split} L_{11} &= D_{m1,1} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x^2} + D_{m1,4} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x \partial y} + D_{mc1,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x^2} + \\ D_{mc1,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x \partial y} + \\ \frac{1}{\partial u_0} + \frac{\partial D_{m1,4}}{\partial x} \frac{\partial u_0}{\partial y} + \frac{\partial D_{mc1,1}}{\partial x} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial u_0}{\partial x} + \frac{\partial D_{mc1,4}}{\partial x} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial u_0}{\partial y} + \\ \hline D_{bc1,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x^2} + D_{bc1,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x \partial y} + D_{b1,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x^2} \frac{\partial^2 u_0}{\partial x^2} + \\ D_{b1,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y} + \\ \hline D_{b1,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y} + \frac{\partial D_{b1,1}}{\partial x} \gamma_0 \gamma_0 \frac{1}{r_x^2} \frac{\partial u_0}{\partial x} + \frac{\partial D_{b1,4}}{\partial x} \gamma_0 \gamma_0 \frac{1}{r_x r_x} \frac{\partial u_0}{\partial y} + \\ \hline D_{m4,1} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y \partial x} + D_{m4,4} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y^2} + D_{mc4,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y \partial x} + \\ \hline D_{mc4,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y} + \\ \hline D_{bc4,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y \partial x} + D_{bc4,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y^2} + D_{b4,1} \gamma_0 \frac{1}{r_x r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y \partial x} + \\ \hline D_{b4,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x r_x} \frac{\partial^2 u_0}{\partial y^2} - \\ \hline D_{b4,4} \gamma_0 \frac{1}{r_x^2} \frac{\partial u_0}{\partial y^2} + \\ \hline D_{b1,1} \frac{u_0}{r_x^2} + D_{s1,2} \gamma_0 \frac{u_0}{r_x^2} - D_{s1,9} \gamma_0 \frac{u_0}{r_x^3} + D_{s2,1} \gamma_0 \frac{u_0}{r_x^3} - \\ D_{s9,9} \gamma_0 \frac{u_0}{r_x^4} - \frac{\partial^2 u_0}{\partial t^2} \left(\bar{l}_0 + \frac{2\gamma_0}{r_x} \bar{l}_1 + \frac{\gamma_0^2}{r_x^2} \bar{l}_2 \right) \\ (\Delta 1) \end{split}$$

نتايج و بحث

پوسته دو انحنایی

بیمارادی در ۱۹۹۱، با استفاده از معادلات الاستیسیته به تحلیل ارتعاشات آزاد پوستههای دو انحنایی چندلایهای و همگن، با زمینه مستطیلی و ساخته شده از مواد ارتوتروپیک، پرداخت. او حل این مسئله را با فرض ناچیز بودن نسبت ضخامت پوسته به شعاع سطح میانی در مقایسه با واحد، به انجام رسانید. وی در محاسبه نتایج از رابطه زیر برای نرمال کردن پاسخ بهره گرفت [۱۹]:

$$\omega^* = \omega a \sqrt{\frac{\rho}{E_{22}}} \tag{as}$$

خواص ماده نیز به صورت زیر در نظر گرفته شده است:

$$E_1/E_2 = 25$$

 $E_2/E_3 = 1$
 $G_{12}/E_2 = G_{13}/E_2 = 0.5$
(27)

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱ / بهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

در این موارد مشتقات نسبت به متغیرهای x و y بهعنوان مثال برای HP⁰ بهصورت زیر است:

$$\frac{\partial HP^0}{\partial y} = \sum_{i=1}^{m_x} \sum_{j=1}^{m_y} \left[\delta(y - y_j + \frac{h_{byj}}{2}) - \delta(y - y_j - \frac{h_{byj}}{2}) \right]$$

$$\frac{\partial HP^0}{\partial x} = 0$$
(49)

که در روابط بالا x_i و y_i مختصات مرکز هر خانه، h ضخامت x_i یبها و $m_x \times n_y$ تعداد خانهها را نشان می دهد.

$$\begin{array}{l} x_i \quad , \quad \mathbf{i=1,...}m_x \\ y_j \quad , \quad \mathbf{j=1,...}n_y \end{array} \tag{(a.)}$$

روابط تنش-كرنش

روابط تنش-کرنش در پوستههای مشبک نیز مانند پوستههای کامپوزیتی معمولی و مطابق با روابط (۱۲) تا (۱۴) حاصل می شود، با این تفاوت که بهجای Q_{ij} ها در آنها از روابط (۴۳) و (۴۸) به ترتیب برای پوسته مشبک به ریبهای ایزوتروپیک و ارتوتروپیک استفاده می شود تا بتوان توزیع متفاوت مواد در اجزای سازه مشبک را لحاظ کرد؛ درواقع تفاوت در روابط مربوط به پوستههای مشبک نسبت به پوستههای کامپوزیتی در ماتریس سفتی D(x, y) آنها می باشد.

معادلات حاکم بر پوستههای مشبک دو انحنایی همانند پوستههای کامپوزیتی غیر مشبک استخراج می شود.

در مرحله جایگذاری منتجههای تنش در معادلات اویلر و استخراج عملگرهای دیفرانسیلی باید توجه داشت که در اینجا برخلاف پوستههای غیرمشبک عناصر ماتریس D نیز به دلیل وجود تابع هویساید، نسبت به متغیرهای x, y تغییرات دارند و در عملیات مشتق گیری وارد میشوند. بنابراین مشتقات مربوطه از روابط (۴۶) و (۴۹) در محاسبات وارد میشود. پس از به دست آوردن تمامی عملگرهای دیفرانسیلی به طریقه گفته شده، بقیه مراحل تا بهدست آوردن فرکانسهای طبیعی، مانند پوستههای دیفرانسیلی مربوط به پوستههای مشبک در پیوست آمده است، بهعنوان مثال اولین عضو از عملگرهای دیفرانسیلی در پوستههای بوستههای مشبک جملاتی که زیر آنها خط کشیده شده نیز به دیلی وجود مشتق در درایههای ماتریس D اضافه میشوند:

تحلیل ارتعاشات آزاد پوستههای مشبک کامپوزیتی دو انحنایی با استفاده از یک تئوری مرتبه بالای تعمیم یافته

است. مشاهدات نشان میدهد که با افزایش نسبت h/a و افزایش نسبت a/r_x پارامتر فرکانسی افزایش مییابد. در تمامی موارد تئوری مرتبه بالای حاضر از تئوری PSDT مرجع [۱۹] دارای دقت بالاتری است. همچنین در هر دو جدول مشخص است که تئوریهای مرتبه بالا مقادیر فرکانسی بالاتری را در مقایسه با حل دقیق سهبعدی نشان میدهند.

از دیگر موارد قابل ملاحظه این است که در بسیاری از موارد فرکانسهای مربوط به پوسته با لایههای (۰/۹۰) مقادیر کمتری نسبت به پوسته تک لایه همگن و با همان ابعاد دارند و این به دلیل آن است که در یک ضخامت معین در پوسته تک لایه، دو برابر دولایه (۰/۹۰) الیاف صفر درجه وجود دارد و به جهت تأثیر مستقیم آنها در سفتی و درنتیجه فرکانس طبیعی مقادیر بالاتری در تک لایه مشاهده می شود.

همچنین در یک نسبت h/a و x/r_x خاص درصد اختلاف بین تئوری RHOST12 و حل دقیق در حالت کامپوزیت دولایه نسبت به حالت تک لایه همگن کمتر است. بهطوری که بهعنوان مثال در نسبتهای 20.5 h/a = 0.05 و $1/r_x = 1$ در حالت تک لایه همگن درصد اختلاف با حل دقیق برای تئوری RHOST12 و RDST1 به ترتیب برابر با ۲/۷۵٪ و ۲/۸۸٪ است و در همین شرایط برای حال دولایه (۰/۹۰) این اختلاف به ترتیب به ۱/۰۸٪ و ۲/۱۳٪ تقلیل پیدا میکند. $G_{23}/E_2 = 0.2$ $v_{12} = v_{13} = v_{23} = 0.25$

در جدول (۲) مقادیر مربوط به پوسته ارتوتروپیک تک لایه همگن بین حل دقیق سهبعدی، تئوری RHOST12 ارائه شده در پژوهش حاضر و تئوری مرتبه بالای مرجع [۱۹] مورد مقایسه قرار گرفته است. درصد تفاوت با حل دقیق گویای دقت بالای تئوری ارائه شده میباشد. همچنین بهمنظور مقایسه با نتایج حل عددی تحلیل المان محدود با استفاده نرمافزار آباکوس انجام گرفته است.

همان طور که در جدول (۲) مشاهده می شود، با کاهش نسبت a/r_x . دقت تئوری مرتبه بالای ارائه شده افزایش می یابد. به عنوان a/r_x مثال برای 0.05 = h/a و $1 = x/r_x$ اختلاف بین تئوری h/a مثال برای RHOST12 و حل دقیق ۲/۷۵٪ است که این اختلاف در $a/r_x = 0.05$ و 0.05 و 0.18 به a/r_x به می پیدا می کند. این در حالی 0.05 است که با افزایش نسبت h/a دقت تئوری RHOST12 کاهش می یابد. به طور مثال برای h/a $a/r_x = 0.15$ و h/a = 0.15 در صد اختلاف بین تئوری می یابد. به می بین می یابد. به می بین می بی بی بی بی بی بی می بین می بی بی بی بی بی بی می بی بی بی بی می بین می بین می بی بی می

کوچکترین پارامتر فرکانسی مربوط به پوسته کامپوزیتی دو انحنایی کروی متقاطع نامتقارن با لایه چینی (۰/۹۰) حاصل از تئوری RHOST12 با حل دقیق و تئوری مرتبه بالای موجود در مرجع [۱۹]، در جدول (۳) برای نسبتهای مختلف *x/r* و*h/a* مورد مقایسه قرار گرفته

a/r_x	Theory	h/a = 0.05		h/a = 0.1		h/a=0.15	
	[19] 3-D	1/216.2	*,**	1/4727	*,**	1/8++41	•,••
	RHOST12	1/2424	۲/۷۵	1/21124	۵/۸	1/41444	٧/٣۴
	[19]PSDT	1/22020	۵/۸۷	1/8+53%	17/38	1/9.17/14	10/01
١	FEM	1/18818	- ۲ /۳	1/44749	•/٩۶	1/8438	۲/۷۱
	[19] 3-D	•/٨٧٧•٢	•/••	1/29290	* , * *	1/58+88	•/••
	RHOST12	•/89188	1/88	1/88811	2/28	1/81844	۲/۳۹
•/W	[14]PSDT	•/٩•۶٩V	37/41	1/202+2	4/80	1/80111	4/90
	FEM	•/88644	•//	1/81888	1/44	1/8+189	1/40

جدول ۲ – مقایسه پارامتر فرکانس برای پوسته دو انحنائی تک لایه همگن بین تئوریهای مختلف و به ازای مقادیر متفاوت h/a, a/**r**_x

«درصد تفاوت: ۱۰۰× ([۱۹] / ([۱۹] تئوری مورد بررسی))

a/r_x	Theory	h/a=0.05		h/a=0.1		h/a=0.15	
	3-D	١/٢٩٨٣۵	•/••	1/39976	•/••	1/21988	•
	RHOST12	1.41441	۱/•۸	1/44994	37/30	1/8+418	۵/۵۸
	PSDT	1/8800	۲/۱۳	1/49.40	۶/۵	1/88141	1./84
	FEM	1/88809	۳/۴۸	1/481+4	۴/۳۸	1/095+5	۴/۷۸
	3-D	+/V9&VV	•/••	1/+0021	•/••	1/31111	•/••
. / A	RHOST12	•/٨•٣۴٨	•/٩٧	1/+772	۲/+۹	1/84799	۲/۸۱
•10	PSDT	•/٨١•۵٩	1/88	1/+9.4	٣/٩۶	1/38+82	۵/۳۲
	FEM	+/8+182	•/٧۵	1/+¥+¥¥	1/44	1/8861	1/40

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی / ۵۹ دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱/ یهار ۱۴۰۱ (بیایی ۵۰)

شایان ذکر است که در تمامی شکلهای این بخش پارامتر فرکانسی بهصورت زیر انتخاب شده است:

$$\tilde{\omega} = \omega \frac{a}{b} \sqrt{\rho^{-2}/G_{12}} \tag{df}$$

شكل (۵) تغییرات كوچکترین پارامتر فركانسی را برحسب نسبت ضخامت به طول h/a به ازای 1 = a/b = 1 ه. $F_x/r_y = 1$ ه. $r_x = 2$ برای نسبتهای ارتوتروپی 10, 40 (20, 21 HOST12 نمایش میدهد. نتایج در این شكل برای دو تئوری HOST12 و RHOST12 محاسبه شدهاند. همان طور كه در شكل ملاحظه میشود، پارامتر فركانسی با افزایش میابد. همچنین دیده می شود نسبتهای مختلف ارتوتروپی افزایش می بابد. همچنین دیده می شود که پارامتر فركانسی با افزایش نسبت ارتوتروپی مقدار بالاتری به خود می گیرد.

تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب r_x/r_y و به ازای 1 = r_x/r_y و $r_x = 2$ ، $r_x = 2$ ، r_y و ازای 1 = h/a = 0.3 و $r_x = 2$ ،a/b = 1 برای نسبتهای مختلف ارتوتروپی E_1/E_2 در شکل (۶) مورد بررسی قرار گرفته است. اختلاف $E_1/E_2 = 40$ در نسبت 40 RHOST12 و HOST12 در نسبت 40 $r_x/r_y = r_x/r_y$

1– ابتدا روند افزایشی دارد و بعد از عبور از $0 = v_x/r_y$ نرخ افزایش مود کم می شود. در شکل (۷) تغییرات پارامتر فرکانسی برحسب شماره مود (۱) و به ازای $a/r_x = 3$ و $r_x/r_y = 1$ a/b = 1 h/a = 0.3 ترسیم شده است. شکل نشان می دهد که برای نسبتهای مختلف ارتوتروپی با افزایش شماره مود پارامتر فرکانسی افزایش می یابد. ضمن اینکه در شماره مودهای بالاتر درصد اختلاف بین دو تئوری HOST12 و HOST12 و HOST12 بیشتر می گردد.

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱ / بهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

شکل ۹- تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت E1/E2 برای نسبتهایa/b

شکل ۱۰ – تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت E1/E2 برای نسبتهای h/a

در شکل (۱۱) تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت ارتوتروپی و به ازای $z = a/r_x = 2$ a/b = 5 و z = 0.3 برای نسبت ارتوتروپی و به ازای داده شده است. همان طور که ملاحظه میشود به ازای نسبتهای ارتوتروپی کمتر از ۴ پارامتر فرکانسی در میشود به ازای نسبتهای ارتو $r_x/r_y = 1$ است، ولی بعد از آن این روند معکوس میگردد.

شکل ۱۱ – تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت E_1/E_2 برای r_x/r_y نسبتهای r_x/r_y

سکل ۶- تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت r_x/r_y برای نسکل ۶- تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت

شکل ۷- تغییرات پارامتر فرکانسی برحسب شماره مودهای محیطی مختلف و به ازای نسبتهای مختلف ارتوتروپی

شکلهای (۸، ۹ و ۱۰) تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی را برحسب تغییرات نسبت ارتوتروپی E_1/E_2 و به ترتیب برای مقادیر مختلف نسبتهای *a/r_x ،a/b و h/a* نشان میدهند. تمامی شکلها گویای این نکته است که با افزایش نسبت ارتوتروپی تغییرات پارامتر فرکانسی کاهش پیدا میکند.

شکل ۸− تغییرات کوچکترین پارامتر فرکانسی برحسب نسبت E_1/E_2 برای a/rx نسبتهای

پوستههای مشبک دو انحنائی

همان طور که قبلاً گفته شد به دلیل تفاوت در خواص ریبها و مواد پرکننده می بایست توسط یک تابع توزیع، این عدم یکنواختی موجود در سفتی و جرم پوسته مشبک را در محاسبات وارد کرد که این امر توسط تابع پلهای هویساید انجام گرفت، سپس با به دست آوردن ماتریسهای سفتی و جرم، فرکانسهای طبیعی استخراج شد.

با توجه به اطلاع نویسنده بر عدم وجود پژوهش متناظر برای صحهگذاری ناگزیر مقادیر بهدست آمده از تئوری حاضر با نتایج حل عددی مقایسه شد.

پوسته مشبک با ریبهای ایزوتروپیک

در این قسمت خواص ریبها به صورت ایزوتروپیک (0.3 = ۷) درنظر گرفته می شود. همچنین ابعاد پوسته مشبک بر حسب میلی متر به صورت زیر است:

$$a \times b = 120 \times 120$$
$$r_x = r_y = 200$$
$$= 6$$
$$r_x = r_y = 1.9$$
$$b_x = b_y = 4$$

در ابتدا برای اینکه اثر ابعاد حفرهها در یک پوسته دو انحنائی بر پاسخهای دریافتی از اعمال تئوری پوسته اطلاع حاصل شود، در پوستهای با ابعاد مشخص حفرههایی با ابعاد متفاوت ایجاد شده و نتایج حاصل از حل عددی با نتایج به دست آمده از تئوری حاضر در جدول (۴) مقایسه شدهاند.

مطابق با نتایج به دست آمده درصد اختلاف بین تئوری و تحلیل المان محدود برای نسبت ابعاد ۰/۰۶۲برابر با ۲/۳۲٪ و برای نسبت ابعاد ۰/۱۷ برابر با ۱۷/۸٪ خواهد بود.

حل عددی با استفاده از نرمافزار المان محدود آباکوس انجام پذیرفت. المان استفاده شده در تحلیل، از نوع ۲۰ گرهای (C3D20R) میباشد. در شکل (۱۲) ریبها و مواد پرکننده با رنگ متفاوت در نرمافزار آباکوس نشان داده شده است.

شکل ۱۲ – پوسته مشبک دو انحنائی مدل سازی شده در نرمافزار کتیا

در این قسمت بهمنظور بررسی اثر نسبت چگالی پرکننده به چگالی ریب و مدول یانگ پرکننده به مدول یانگ ریب بر دقت نتایج، حفرهای با ابعاد ۵۰×۵۰ بر روی پوسته با ابعاد ۱۲۰×۱۲۰، بهعنوان ناحیه مربوط به مواد پرکننده در نظر گرفته می شود.

فرکانس طبیعی برای نسبتهای مختلف چگالی ماده پرکننده به چگالی ریب در جدول (۵) ارائه شده است. در این جدول که $1 = \frac{E_{bay}}{E_{rib}}$ است، نتایج نشان میدهد که کاهش نسبت $\frac{E_{bay}}{\rho_{rib}}$ افزایش فرکانس طبیعی را در پی خواهد داشت. همچنین با کاهش این نسبت و نزدیک شدن آن به صفر درصد اختلاف بین نتایج حل عددی و تئوری حاضر افزایش خواهد یافت.

در جدول (۶) فرکانس طبیعی برای مقادیر مختلف نسبت مدول یانگ ماده پرکننده به مدول یانگ ریب آمده است. در این جدول $1 = \frac{\rho_{bay}}{\rho_{rib}}$ است و همان طور که مشاهده می شود با کاهش نسبت $\frac{E_{bay}}{E_{rib}}$ فرکانس طبیعی نیز با کاهش مواجه خواهد شد.

اکنون بهمنظور بررسی تأثیر افزایش تعداد خانهها بر پاسخهای حاصله، تعداد خانهها به ۱۵×۱۵ افزایش داده میشود. فرکانس طبیعی برای نسبتهای مختلف چگالی ماده پرکننده به چگالی ریب در جدول (۲) ارائه شده است. این نتایج نشان میدهد که کاهش نسبت $\frac{\rho_{bay}}{\rho_{rih}}$ افزایش فرکانس طبیعی را در پی خواهد داشت.

در جدول (Λ) فرکانس طبیعی برای مقادیر مختلف نسبت مدول یانگ ماده پرکننده به مدول یانگ ریب آمده است. همان طور که مشاهده می شود با کاهش نسبت $\frac{E_{bay}}{E_{rlb}}$ فرکانس طبیعی نیز کاهش خواهد یافت.

پوسته مشبک با ریبهای ارتوتروپیک

بهمنظور بررسی پوسته مشبک با ریبهای ارتوتروپیک، در این قسمت پوستهای با خواص ماده زیر در نظر میشود و اثر نسبت ارتوتروپی در سه مود ابتدایی بین نتایج تئوری حاضر و حل عددی مقایسه می شود.

 $\frac{E_{bay}}{E_{rib1}} = 1$ $v_{bay} = v_{rib} = 0.25$ $\frac{\rho_{bay}}{\rho_{rib1}} = \frac{\rho_{rib1}}{\rho_{rib2}} = 1$

ابعاد حفره ابعاد کل پوسته	لبيعی(HZ) =(m,n)	فرکانس ط (1,1)	ابعاد حفره ابعاد کل پوسته	بیعی(HZ) (m,n):	فرکانس ط (1,1)
	تحليل المان محدود	تئوری ارائه شده		تحليل المان محدود	تئوری ارائه شده
بدون حفره	•/••••	•/••••***	•/•98	•/••••*	•/••••

جدول ۴ - مقایسه تأثیر ابعاد حفره در پوسته دو انحنائی بر فرکانس طبیعی

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۵ / شمارهٔ ۱ / بهار ۱۴۰۱ (پیاپی ۵۰)

رضا کهندانی، علی داور، محسن حیدری بنی، جعفر اسکندری جم و مجید اسکندری شهرکی

جدول ۵– مقایسه فرکانس طبیعی بین نتایج تئوری حاضر و حل المان محدود در پوسته دو انحنایی با یک حفره و به ازای نسبتهای مختلف *p_{bay}/p_{rib}*

<u>ρ_{bay}</u> ρ _{rib}	لبیعی (HZ) =(m,n)		
	تحليل المان محدود	درصد اختلاف	
١	•/••••	•/••••*	۷/۲۲
•/٩	•/••••	•/•••*	-0/14
•/٨	٠/٠٠٠٨٩۵	•/•••894	-٣/١٣
۰/۵	•/•••٩	•/•••967	۴/۷۳
٠/٣	٠/٠٠٠٩١٨	•/••1•8	11/89
•/1	+/9YV	•/••1118	2.18
•	•/••••٩٣١	•/••11¥۵	26/21

جدول ۶– مقایسه فرکانس طبیعی بین نتایج تئوری حاضر و حل المان محدود در پوسته دو انحنائی با یک حفره و به ازای $F = \frac{\rho_{bay}}{\rho_{rib}}$ و نسبتهای مختلف E_{bay}/E_{rib}

$\frac{E_{bay}}{E_{rib}}$	لبیعی (Hz) =(m,n)		
	تحليل المان محدود	تئوری ارائه شده	درصد اختلاف
١	•/••••	•/••••*	- ٧/٢٢
٠/٩	•/••••	٠/٠٠٠٨١٩	-٧/٣۵
•/٨	•/•••	٠/٠٠٠٨١۵	٧/۴٩
۰/۵	·/··· \ \1	•/••• ^ •	- Y /۶۹
٠/٣	•/••••٨۵٩	•/••••¥٩٨	- ۲/۱
•/1	•/••••٨١	•/•••¥ff	- 8/10
•/•1	•/•••¥¥۶	•/••••¥٣۵	-۵/۲۸

جدول V- مقایسه فرکانس طبیعی بین نتایج تئوری حاضر و حل المان محدود ρ_{bay}/ρ_{rib} منبت های مختلف ρ_{bay}/ρ_{rib} و نسبت های مختلف مختلف در و انحنائی و به ازای 1 - $\frac{E_{bay}}{E_{rib}}$ و نسبت های مختلف ا

$rac{ ho_{bay}}{ ho_{rib}}$	طبیعی(Hz) =(m,n)		
	تحليل المان محدود	درصد اختلاف	
١	•/••••*	•/••••*	-٧/٢٢
٠/٩	٠/٠٠٠٩١٣	•/•••*	-٧/٣۴
•/٨	+/+++9444	•/••••••	-٧/٢٢
۰/۵	•/••1•&1	•/•••976	- V/TT
۰/۳	•/••110	•/••1•81	- V /V۴
•/1	+/++ITAT	••1188	-¥/A
•	•/•••1884	•/••1891	- v / v ۵

جدول ۸- مقایسه فرکانس طبیعی بین نتایج تئوری حاضر و حل المان محدود در پوسته مشبک دو انحنائی و به ازای نسبتهای مختلف E_{bay}/E_{rib}

$\frac{E_{bay}}{E_{rib}}$	(m,n)=(1,1) (HZ)		
	تحليل المان محدود	درصد اختلاف	
١	•/••••	•/••••***	- 4/44
٠/٩	۰/۰۰۰۸۶	•/•••*	-۶/ ۷ ۴
•/ ٨	٠/٠٠٠٨٣١	•/•••¥&1	-%/•۲
+/۵	•/•••¥¥¥	•/•••¥1٣	-1/28
٠/٣	•/•••۶1۵	+ +++\$\$\$	٨/٢٩
•/1	•/••••	•/•••۶•٧	43/18

همچنین ابعاد پوسته مشبک نیز بهصورت شکل (۱۳) است:

شکل۱۳- نمایش پارامترهای هندسی بر روی پوسته

در جدول (۹) که برخلاف موارد قبلی جنس ریبها ارتوتروپیک است، سه مود ابتدایی برای نسبتهای ارتوتروپی مختلف بین نتایج حاصل از تئوری حاضر و حل به کمک المان محدود باهم مقابسه شدهاند.

نتایج نشان میدهد که با افزایش نسبت ارتوتروپی و افزایش شماره مود، فرکانس طبیعی نیز افزایش پیدا میکند.

جدول ۹- مقایسه فرکانس طبیعی بین نتایج تئوری حاضر و حل المان محدود در پوسته مشبک دو انحنائی و به ازای نسبتهای مختلف Erib1/Erib2

E _{rib1 /}				(Hz)(کانس طبیعی (m=1	فر			
/E _{rib2}		n = 1		n = ۲			$\mathbf{n} = \mathbf{r}$		
-	FEM	تئورى حاضر	درصد اختلاف	FEM	تئوری حاضر	درصد اختلاف	FEM	تئوري حاضر	درصد اختلاف
١	•/•••89	·/··· ATT	- ∆/• ∧	•/•••٩٨۶	•/••1•1٣	2/24	٠/٠٠١٣٩	•/••149٣	۷/۴۱
۲	٠/٠٠٠٨٨۵	•/•••***	-Δ/ ۲	•/••1•89	•/••1•74	-•/19	•/••1480	•/••10•1	2/48
٣	•/•••٩•١	•/••••▲۵۵	-۵/۱۱	•/••1•۶	•/••1•۳۵	-۲/۳۶	•/••158	•/••1۵•٩	-1/۳۷
۴	•/••••٩١۵	•/••••••	-۴/۷	•/••1•&٩	•/••1•#\$	-٣/٩۵	•/••1588	•/••1۵1Y	-۴/۳۵
۱۰	•/•••٩٧	•/•••957	٨	•/••١٢١٧	•/••11•1	-9/۵۳	•/••1848	•/••1681	-10/٣
							V		

نتيجه گيري

در پوستههای کامپوزیتی با دو انحناء، مشاهده می شود که در ابتدا با $r_x/r_y = 1$ (ای کانسی به ازای E_1/E_2 پارامتر فرکانسی به ازای $r_x/r_y = 1$ مقادیر بالاتری را نسبت به $r_x/r_y = -1$ دارد و بعد از آن پارامتر فرکانسی در $r_x/r_y = -1$ کمتر از $r_x/r_y = -1$ می گردد. همچنین در این پوستهها با افزایش r_x/r_y پارامتر فرکانسی افزایش می یابد.

همواره ملاحظه می شود که با افزایش نسبت ارتوتروپی یارامتر فرکانسی افزایش پیدا می کند و در نسبتهای بالاتر این تغییرات کاهش می یابد.

در مورد پوستههای مشبک مشخص شد که با افزایش نسبت ابعادی حفره به ابعاد کل پوسته نتایج حاصل از تئوری حاضر و حل عددی اختلاف زیادی باهم پیدا میکنند و این نشان میدهد که تئوری مذکور که اصولاً یک تئوری پوسته است، در محدوده مشخصی قادر به پاسخگویی در سازه مشبک است.

مشاهدات در مورد پوستههای مشبک، گویای این مطلب است که با افزایش نسبت تعداد خانهها در آنها نسبت به کل پوسته، دقت تئوری حاضر در مقایسه با حل عددی بالاتر میرود و بنابراین در استفاده از این تئوری، این نکته باید مدنظر قرار گیرد.

در پوستههای مشبک با ریبهابی با جنس غیرهمسانگرد، مشاهده شد که با افزایش نسبت ارتوتروپی فرکانس طبیعی افزایش پیدا میکند؛ بهعلاوه با افزایش شماره مودها نیز این افزایش مشاهده میشود.

تعارض منافع

هیچگونه تعارض منافعی توسط نویسندگان بیان نشده است.

مراجع

 C. Omid'Varan, "Free vibration of grid-stiffened plates." Journal of Sound and Vibration, Vol. 19, No. 4, pp. 463-472, 1971.

sandwich shells." *Journal of Sandwich Structures and Materials*, Vol. 8, No. 3, pp. 205-235, 2006.

- [13]C.W. Bert, "Structural theory for laminated anisotropic elastic shells." *Journal of Composite Materials*, Vol. 1, No. 4, pp. 414-423, 1967.
- [14]A. Leissa and J.-D. Chang, "Elastic deformation of thick, laminated composite shells." *Composite structures*, Vol. 35, No. 2, pp. 153-170, 1996.
- [15]J. Ye and K. Soldatos, "Three-dimensional vibration of laminated cylinders and cylindrical panels with symmetric or antisymmetric cross-ply lay-up. *Composites Engineering*," Vol. 4, No. 4, pp. 429-444, 1994.
- [16]M.S. Qatu, Vibration of laminated shells and plates: Elsevier, 2004.
- [17]J.N. Reddy, Energy principles and variational methods in applied mechanics: John Wiley & Sons, 2002.
- [18]G. Li and J. Cheng, A generalized analytical modeling of grid stiffened composite structures. *Journal of Composite Materials*, Vol. 41, No. 24, pp. 2939-2969, 2007.
- [19]A.Bhimaraddi, "Free vibration analysis of doubly curved shallow shells on rectangular planform using threedimensional elasticity theory." *International Journal of Solids and Structures*, Vol. 27, No. 7, pp. 897-913, 1991.
- [20]M. Zarei, G.H. Rahimi, M. Hemmatnezhad, "Free vibrational characteristics of grid-stiffened truncated composite conical shells," *Aerospace Science and Technology*, Vol. 99, 2020, 105717.
- [21]T. Liu, Zh. Min Li, P. Qiao, S. Jin, "A novel C1 continuity finite element based on Mindlin theory for doubly-curved laminated composite shells," *Thin-Walled Structures*, Vol. 167, 2021, 108155.
- [22]M. Qatu, "Theory and vibration analysis of laminated barrel thin shells," *Journal of Vibration and Control*, pp.851-889, 1999.

- [2] C. Omid'Varan, and W. Delagarza, "Vibration of monolithic grid-stiffened plates." *Journal of Sound and Vibration*, Vol. 26, No. 1, pp. 21-28, 1973.
- [3] R.K. Khare, V. Rode, A.K. Garg, and S.P. John, "Higherorder closed-form solutions for thick laminated sandwich shells." *Journal of Sandwich Structures and Materials*, Vol. 7, No. 4, pp. 335-358, 2005.
- [4] M. Toorani, and A. Lakis, "Free vibrations of nonuniform composite cylindrical shells." *Nuclear Engineering and Design*, Vol. 236, No. 17, pp. 1748-1758, 2006.
- [5] C.K. Kundu and J.H. Han, "Vibration characteristics and snapping behavior of hygro-thermo-elastic composite doubly curved shells." *Composite Structures*, Vol. 91, No. 3, pp. 306-317, 2009.
- [6] S. Chorfi and A. Houmat, "Non-linear free vibration of a functionally graded doubly-curved shallow shell of elliptical plan-form." *Composite Structures*, Vol. 92, No. 10, pp. 2573-2581, 2010.
- [7] K. Sayad, "Analytical study of the effect of shear between the layers on the local buckling of a polymer composite lattice cylinder under compressive axial load." *10th Conference of Iranian Aerospace Society, Iranian Aerospace Society*, 2010 (in Persian).
- [8] J. Mantari and C.Guedes Soares, "Analysis of isotropic and multilayered plates and shells by using a generalized higher-order shear deformation theory." *Composite Structures*, Vol. 94, No. 8, pp. 2640-2656, 2012.
- [9] P. Edalata, M.R. Khedmati and C.G. Soares, "Free vibration and dynamic response analysis of stiffened parabolic shells using equivalent orthotropic shell parameters." *Latin American Journal of Solids and Structures*, Vol. 10, No. 4, pp. 747-766, 2013.
- [10] S.S. Rao, Vibration of Continuous Systems, John Wiley and Sons, 2007.
- [11]K. Liew and C. Lim, "A higher-order theory for vibration of doubly curved shallow shells." *Journal of* applied mechanics, Vol. 63, No. 3, pp. 587-593, 1996.
- [12]A.K. Garg, R.K. Khare, and T. Kant, "Higher-order closedform solutions for free vibration of laminated composite and